

● OTRDIENA, 2008. GADA 22. JŪLIJS

● Nr. 55 (7846)

● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,35

**ABONĒJIET
«NOVADNIEKU»**

augustam un pārējiem
gada mēnešiem
«Latvijas Pasta» nodaļas
un pie pastniekiem līdz
23. jūlijam, modernizētajās
pasta nodalās —
līdz 26. jūlijam.

Vidusskolu beidzēji saņem sertifikātus ar zināšanu vērtējumiem

● Preiļu Valsts ģimnāzijas dabs kura absolvente Ieva Livdāne (centrā) ir priečiga par centralizētajos eksāmenos iegūtajiem vērtējumiem. Zināšanas angļu valodā novērtētas ar A, matemātikā, vācu valodā, vēsturē un latviešu valodā — ar B līmeni. Arī kura biedranei Marijai Skvorcovai zināšanas labas, — ķīmijā saņemts A līmena vērtējums, krievu valodā, matemātikā un latviešu valodā — B līmenis, angļu valodā — C līmenis. Gimnāzijas direktore Ligita Pauniņa, izsniegdamas sertifikātus un pārējos dokumentus, katram bijušajam audzēknim novēlēja labus panākumus turpmākajās dzīves gaitās. Foto: A. Šņepsts

Piektdien, 18. jūlijā šī gada vidusskolu absolventiem tieka izsniegti sertifikāti ar Izglītības satura un eksaminācijas centra (ISEC) apstiprinātajiem novērtējumiem centralizētajos eksāmenos. Lai atvestu sertifikātus, uz Rigu bija devusies arī rajona izglītības pārvaldes speciāliste Dzintra Šmukste, bet pēcpiedienā viņas darbavietā jau pulcejās vairāku vidusskolu direktori, kurus savukārt ar nepacietību skolās gaidīja bijušie divpadsmitklasnieki. «Novadnieks» bija klāt gan tobrīd, kad sertifikāti tika izsniegti skolu vadītajiem, gan arī Preiļu Valsts ģimnāzijā, kur jauniešiem beidzot bija iespēja saņemt ilgi kārotos dokumentus, lai ar tiem varētu doties uz savām iecerētajām augstskolām. Sarunājoties ar direktoriem rajona izglītības pārvaldē, atklājas, ka, piemēram, Vārkavas vidusskolas direktore Anita Vilcāne precizi prognozēja gaidāmos rezultātus. Neviena F (zemākā) līmena vērtējuma nebūs, bet bioloģijā un latviešu valodā vajadzētu būt dažiem A līmeniem, teica Anita Vilcāne. Pēc sertifikātu saņemšanas izrādījās, ka paredzētais piepildījies. Savukārt Preiļu Valsts ģimnāzijas direktore Ligita Pauniņa par F līmeniem pat negribēja dzirdēt, uzsverot, ka skolas pastāvēšanas vēsturē tik zems novērtējums bijis tikai divos gadījumos. Latviešu valodā, matemātikā, ķīmijā un vēl dažos priekšmetos paredzams augstākais vērtējums, stāstīja direktore. Viņu un sertifikātus ģimnāzijā kā pirmie no absolventiem sagaidīja Uģis Vilcāns un Artūrs Melnis, un jau pēc brīža Uģis jutās apmierināts ar stabilu vērtējumu — B līmeni visos kārtotajos eksāmenos. Arī Artūrs priečājās par saviem rezultātiem.

Dzintra Šmukste apkopojuusi šī gada centralizēto eksāmenu rezultātus. Augstākos vērtējumus ieguvuši Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēkņi, samērā labus rezultātus uzrādījuši Livānu 1. un Vārkavas vidusskolas absolventi. Salīdzinoši stabilas zināšanas jau otro gadu pēc kārtas guvuši Aglonas internāt-vidusskolas skolēni, arī abu rajona vakarskolu audzēkņi atsevišķos priekšmetos ieguvuši labus rādītājus, informēja Dzintra Šmukste. Viņa gan atzina, ka lielākas grūtības eksāmenu kārtotānā izjutuši Jaunaglonas un Preiļu arodotvidusskolu audzēkņi. 21 Jaunaglonas un 15 Preiļu arodotvidusskolas audzēkņu zināšanas novērtētas ar zemāko līmeni, sevišķi matemātikā, vēsturē, krievu valodā.

L.Rancāne

Kopumā 53 rajona skolēni saņēmuši augstāko vērtējumu — A līmeni. PVĢ tie ir Meldra Romanovska (fizikā, bioloģijā, matemātikā, angļu un latviešu valodā), Kaspars Biezaitis (ķīmijā, vācu un angļu valodā, matemātikā), Mārtiņš Petrāns (ķīmijā, bioloģijā, matemātikā), Ingūna Krista Anspoka (latviešu un angļu valodā), Laura Mazure, Marija Skvorcova — ķīmijā, Ieva Livdāne, Zane Mičule — angļu valodā, Laine Naglinska, Maija Krasnā, Kristīne Kartīneca, Elīna Potapova — latviešu valodā, Sanīta Anspoka, Ilja Svetlovs, Jānis Raubiško — matemātikā, Aiga Rubine — vēsturē. **Livānu 1. vidusskolā** ar augstāko — A līmeni novērtētas Jūlijas Danilovas (krievu, latviešu valodā, matemātikā), Zanes Zundānes (ķīmijā, latviešu valodā) zināšanas. Augstāko vērtējumu saņēma arī Liga Lazzāne — vēsturē, Olga Puškina, Dace Tjurina — krievu valodā, Ginta Valtere, Rasa Magdalena — latviešu valodā. **Preiļu 2. vidusskolā** A līmeni krievu valodā ieguva Anastasija Jakimova, Lilija Zenovjeva, Andrejs Lioznavs, Irina Trofimova, Ksenija Stepanova. **Aglonas vidusskolā** — Olga Mihailova — krievu un latviešu valodā, Alesja Poplavskā — latviešu valodā. **Vārkavas vidusskolā** — Madara Lazdāne — bioloģijā, Uģis Vaičods, Anna Brakovska, Inese Lāzdāne — latviešu valodā, **Aglonas internāt-vidusskolā** — Ieva Papiņa — latviešu valodā un Jānis Papiņš — angļu valodā, **Riebiņu vidusskolā** — Māra Pūdāne — latviešu valodā, **Preiļu rajona vaka** (maiņu) **un neklātienes vidusskolā** — Sanieta Kozuliņa — krievu valodā, **Livānu novada vaka** (maiņu) **vidusskola** — Sergejs Aleksejevs — krievu valodā.

● REKLĀMA

rsk apdrošināšana

Livānu birojs, Livāni, Rīgas iela 33, LV-5316
E-pasts: ivani@rsk.lv, tālrs: 653-81826

APDROŠINĀM			
veselību			nelaimes gadījumus
ārzemju braucienus			vispārējo civiltiesisko atbildību
īpašumu			OCTA KASKO

Ārzemju braucienu apdrošināšanai īpašās vasaras cenas

Mugurkauls stiprs. Izturēs

Rudzātu vidusskolas direktors, fiziķas skolotājs **VLADISLAVS SPRINGIS** rajona un Latvijas pedagoģijas aprindās pazīstams kā skolotājs, kura audzēkņi guvuši lieliskus panākumus valsts un starptautiskajās olimpiādēs. Arī patlaban viņš individuāli palidz kādam Rīgas ģimnāzijas audzēknim sagatavoties startam pasaules olimpiādei fizikā.

Viņa dzīvesbiedre **VENERANDA SPRINGE**, matemātikas skolotāja, pazīstama arī kā rajona un Latgales jauno matemātiku konkursa organizatore.

Vladislavs kolēgu vidū iemantojis populāritāti kā ļoti kolorītu personību, kam ir savi patstāvīgi spriedumi par visām lietām. Reizēm asi un nepieņemami tiem, kam vairāk patīk noglūdinātās frāzes un smalka diplomātija. Serps un valodīgs. Arī sava ceļa gājējs. Arī humora vecis, kas pēc vārda kabatā nemeklēs. Tājā pašā laikā cilvēks, kura labsirdība un humānā attieksme pret skolēniem, viņa prasme mācīt ir apbrīnojama. Par Vladislavu Springi direktoru aprindās klist nostāsti. Visbiežāk — par viņu nepakļaušanos kārtējai instrukcijai, normativiem, entajai komisijai, inspekcijai un pārbaudei, un cenšanos iedabūt kaut kādos birokrātijas rāmjos.

Gan Veneranda, gan Vladislavs katru gadu kā eksperti piedalās vidusskolu centralizēto eksāmenu darbu labošanā.

— Ir pats vasaras vidus, atvainināju mu laiks. No kādiem darbiem vai izklaidēm, uzaicinot jūs uz interviju, tiktāt atraut?

Veneranda: — Mani — no kompotu gatavošanas. Arī jāņogas jānolasa, jāizspiež sula. Nupat esmu atgriezusies no Dziesmu svētkiem, kuros dziedāju kopā ar rajona skolotāju kori «Latgale». Bet pirms tam strādāju Latvijas vidusskolēnu matemātikas centralizētā eksāmena darbu labošanā.

Vasaras rūpes saistītas ar puķu audzēšanu, dārzu kopšanu, divu sivēnu barošanu.

Vladislavs: — Šodien (18. jūlijā) gatavojos atestātu un sertifikātu izniegšanai vidusskolas beidzējiem. Absolventi uz skolu aicināti vienā noteiktā laikā, šis brīdis būs svinīgs, īstas atvadas no skolas.

Visu šo laiku mani nodarbina domas arī par to, kas un kad skolai iedos tos līdzekļus, kas tai pienākas, Rudzātu pagastam apvienojoties ar Līvānu novadu. Bet nauda vajadzīga kā ēst, darbi gaida.

Bez tam man un citiem eksaktu priekšmetu skolotājiem daudz darāmā sakārā ar Eiropas Savienības atbalstītās programmas ietvaros saņemtajiem materiāliem fiziķas, bioloģijas, ķīmijas, matemātikas priekšmetu mācīšanas pilnveidošanai. Materiāli jāsagatavo mācību procesam. Esam izgājuši arī attiecīgus kursus 72 stundu garumā un kopumā gatavi dabas zinību priekšmetu mācīšanai pēc jaunajām metodēm, kas, manuprāt, turpmāk būtiski pāzemēs skolēnu zināšanu līmeni kopumā.

— Kaut ko tādu dzirdu pirmo reizi. Publiskājā telpā šī projekta ieviešana skolās aizvien tikusi uzsvērta kā kaut kas ļoti vērtīgs, kas cels skolēnu zināšanas dabas zinību priekšmetos.

Vladislavs: — Pirms trim gadiem kā rajona fizikas skolotāju metodiskās apvienības vadītājs piedalījos konferencē, kas notika saistībā ar šo projektu. Viena no skolotājām lūdza fizikas centralizētā eksāmenā «nostādīt latīnu» vienādā augstumā gan tām skolām, kas piedalās, gan tām, kas vēl nepiedalās projektā un pauða pārliecību, ka tieši pirmajās zināšanu līmenis izrādīsies zemāks. Sogad, piedaloties Latvijas vidusskolēnu fizikas centralizētā eksāmena darbu vērtēšanā, Izglītības un zinātnes ministrijai izteicu savu neapmierinātību, jo trešā daļa no darba — viens uzdevums bija tieši tāds, kādu realizēja projektā iešaistītās skolas un par ko varēja dabūt visvairāk punktu. Tas bija smiekligi vienkāršs. Un es ar pilnīgu nopietnību apgalvoju, ka zināšanu kvalitāte kritīsies pamatīgi, jo pēc jaunās sistēmas fizikas stundas atgādinās

● Veneranda un Vladislavs Springi, matemātike un fiziķis, skolotāja un direktors. Dzīvesbiedri. Bez viņu godprātīgās atdeves darbam Rudzātu vidusskolai nebūtu tā skanējuma, kāds tas ir šodien. Foto: A.Šņepsts

rotālāšanos. Mācīšana tiks veikta ar tādu kā spēlu starpniecību, grupās. Viens attīstīsies, citi — nē, bet atzīmes būs jāieliek visiem.

Veneranda: — Skolēni majās nelasa, bet, strādājot pēc jaunā projekta, vismaz skolā viņiem nāksies lasīt. Projekta paredzēts daudz pētnieciskā darba, kas skolās pagaidām ir neatstātīta joma. Arī man pašai tā pagaidām liekas diezgan jauna. Nevaru prognozēt, kādā virzienā tas viss var aiziet. Protams, ar šim metodēm strādājot, četrinieks būs ieliekams visiem. Bet vai būs attiecīgas zināšanas?

Vladislavs: — Bez tam, uzsākot šo projektu, mums ir vēl cita problēma. Ja netiks iekārtots datorkabinets (kura aprikošanai gaidām apvienošanās līdzekļus), fiziķas, ķīmijas un bioloģijas mācīšanu atbilstoši projektam nemaz nevaram uzsākt, lai arī kādi materiāli un ierices (būtībā novecojušas rotālīetas, jo, kā teica viens skolēns, kas iepazīnās ar skolā Amerikā, tur tādas vairs sen nelieto) nebūtu jau saņemti, un, droši vien, būs vēl vairāk, jo finansējums izglītībai šī projekta ietvaros ir milzīgs.

— Vai jums ir arī domubiedri kritiskajā attieksmē pret šim izmaiņām dabas zinātņu priekšmetu mācīšanā?

Vladislavs: — Es domāju, ka jā. Kā apvienības vadītājs zinu, ka daļa no skolotājiem to uzņem klusuciešot. Daļa vienkārši aizgāja prom no sava darba, jo nevarēja pārādzītot, ka jaunās metodes neveicina skolēnu izglītīšanu, kaut tajās ir arī ļoti daudzas labas lietas un kas daudzākāt atvieglos skolotāja darbu.

— Prognozējat drūmu nākotni.

Vladislavs: — Labākie skolēni mums ir super, un savās zināšanās ir daudz godrāki, nekā manos skolas gados. Vēl viena daļa skolēnu mēģina tikt tiem līdzi. Bet pārējie atmet ar roku, un vairāk nekā 50 procentiem bērnu vai katrā Latvijas skolā zināšanu līmenis ir zem četrām ballēm. Skolotāji viņiem divniekus un trijniekus «pievilkus» pie četrinieka. To apstiprina arī mans darbs Preiļu 1. pamatskolā, kurā šajā mācību gadā pāris mēnešus aizvietoju fizikas skolotāju sešās devītās klasēs. 70 – 80 skolēni no kopejā skaita līdz tām četrām ballēm tika «izvilkti».

Veneranda: — Kad sāku strādāt, skolēni bija jāsagatavo tā, lai eksāmenā spētu atrisināt sešu tipu uzdevumus. Trīs vidusskolas gadu laikā viņi to arī iemācījās. Tagad jāiemāca visa matemātika, kas 20 gadu laikā ir tālu attīstījusies. Nedomāju, ka tā ir pareizā pieeja — mēģināt jau vidusskolā iedot visas matemātikas zināšanas. Manuprāt, galvenais būtu iemācīt pamatu pamatus, māku brīvi operēt, un tie, kam šis priekšmets interesē, to varētu tālāk studēt augstskolā.

— Abi esat pedagogi ar ilgu darba stāžu. Abi vadāt priekšmetu metodiskās apvienības. Jūsu sagatavotie audzēkņi ar teicamiem panākumiem matemātikā un fizikā startējuši rajona, novada un valsts olimpiādēs. Droši vien, varat atbildēt uz jautājumu, kas tad ir cēlonis tam, ka samazinās kopējais izglītības kvalitātes līmenis?

Vladislavs: — Skolēni ir stipri pārsloti. Jau kopš atmодas sākuma Latvijas izglītības sistēma tiek grauta, tas ir neatgriezenisks process, un to sekਮējis ne viens vien izglītības ministrs, sākot jau ar Piebalgu, kas gan līdz tam bija ļoti labs skolas direktors. Likumdošana gāja jukām, no rīta viens likums, vakarā — jau cits. Un tā nenoteiktība, kas pavada izglītību sakarā ar biežo ministru maiju. Akreditācijas laikā ministrijas ierēdņi par mani uzraksta, ka man kā direktoram nav vizijas par skolas nākotni. Kā man to var prasīt, ja es nezinu, kas notiks ar skolu pēc pagasta pievienošanas novadam? Es, protams, varēju safantažēt sazin ko, lai ierēdnis ievilktu leksiti. Valstī kopumā nav vizijas par izglītības attīstību un skolām, līdz ar to nav stabilitātes izjūtas. Ko šodien par skolas pastāvēšanu var pateikt direktors, ja arī novads to skaidri nezina. Tautas partija — un to pierakstiet obligāti — nūrgājas par izglītības sistēmu. Ieliek puišeli ar koka pistoli par ministru. Jā, ir bijuši arī ļoti labi TP ieliktie izglītības ministri, bet viņiem tā pati partija neļāva strādāt.

Veneranda: — Man liekas, ka sistēma sagruvuši citu iemeslu dēļ. Laiks iet uz priekšu. Katram gribas mācību programmā ielikt kaut ko savu, bet rezultātā viss iznāk tāds apgrābstīts, no visa pa druskai.

— Vai jums, direktor, par saviem drosmīgajiem, reizēm — ķecerīgajiem, un opozīcionāra uzskatiem nav nācies cieš?

— Un kā vēl. Glāmot un izlikties neprotu ne priekšniecības, ne vietējās sabiedrības acīs. Par mani ir rakstījuši sūdzības, vēstules, uz skolu ir braukuši pārbaudītāji, komisijas, Tautas kontrole un tamlīdzīgi. Par šādiem gadījumiem būtu daudz stāstāmā. Nepakļaujos arī muļķīgiem rīkojumiem. Reiz padomāju laikos, kad obligātās bija militārās mācības, skolā ieradās augsta ranga ģenerālis, kurš pārbaudīja šo jomu, kā arī lika skolēniem demonstrēt praktiskās iemaņas. Tiklidz ieraudzīju, ka pēc ģenerāla komandas bērni skrien un rāpo slāpjdrāņķa dublos, nokomandēju — atlīkt — un visus iesūtīju skolā. Skaidrošanās palika manā ziņā.

Man ir grūti būt arī par deputātu pagasta padomē. Padomes priekšsēdētājs ir mans tiešais darba devējs, man kā ierēdnim viņam jāpakļaujas, bet kā deputātam

par daudziem jautājumiem ir cits viedoklis un nākas būt opozīcijā.

Raksturs man ir ātrs, reāgēju momentā, arī balss bieži vien pacelta skaļa. Tomēr ilgi nemēdz dusmoties. Jau pēc divām minūtēm dusmas pārgājušas. Saskaņā ar bērniem gan attiecības cēšos skaidrot ar humora palidzību. Vienā fizikas stundā Preiļu 1. pamatskolā puikas pēdējā solā spēlēja kārti. Piedāvāju uzspēlēt kopā pēc maniem noteikumiem. Ja vinnēšu, kārtīs būs manas, ja zaudēšu — paliks puikām. Nu, protams, viens un divi apspēlēju. Klase aplaudēja. Žēl, bet bērni maz lasa grāmatas. Lasītu vairāk, sen zinātu, ka šāds panēmiens aprakstīts triku grāmatā. Tomēr, runājot par mācīšanu pilsētas skolā, jāteic, ka tas ir smagāk nekā laukos. Sešas paralēlklasses. Jau pēc piektās fizikas stundas sāka apnēt vienu un to pašu vielu mācīt no jauna. Bet daudzi bērni — vienkārši fantastiski. Atceros vienu meiteni, kas sagatavoja uzdevumu par elektības ekonomiju. Viņa bija veikusi pētījumu un aprēķinājusi, cik tūkstošus skola ietaupītu, ja starpbrīžos kabinetos tiktu samazināta apgaismojuma intensitāte.

— Kā tas ir — vienā darbavietā strādāt dzīvesbiedriem, divām personībām no kuriem viens ir otra pakļautībā?

Veneranda: — Vadītāja darbs no skolas nereti tiek pārceļts arī uz mājām, un notā, ka direktoru nodarbinā kādas risināmas problēmas, reizēm nākas ciest arī man, — vīstiesākajā veidā saņemot nepamatotu sutu. Savukārt darbā es nemaz neesmu tik pakļāvīga, bieži esmu pretrunā, opozīcijā, tā sakot, un varbūt tāpēc pārējie kolēgi mani neuztver kā direktora labo roku un no manis nedistancējas.

— Kur jūs — tādas vītas un savstarpēji opozīcionāras pusītes viens otru atradāt un cik ilgi jau esat kopā?

Cik gadi aizvadīti pedagoga darbā?

Vladislavs: — Pedagoģiskā darba stāžs ir 30 gadi, no tiem Rudzātos rit 26. gads. Mana dzīmītā puse ir Višķi. Pēc Špoģu vidusskolas beigšanas studēju Daugavpils Pedagoģiskajā institūtā, pēc tam mani norikoja darbā uz Vārkavas vidusskolu. Tad arī noskatīju savu meiteni. Veneranda tājā laikā Daugavpili studēja. Tā kā viņai vidusskola darbs neatradās, meklējām citu skolu. Mums piedāvāja Aglonu un Rudzātus. Izvēlējāmies Rudzātus. Kad šeit ieradāmies, skola bija nesen uzcelta, un ... izsaimniekota tukša. Bija grūti uzsākt. Pusgada laikā par mani pat tika uzrakstītas astoņas sūdzības dažādām instāncēm. Viena no pārbaudītājām prombraucot teica, — vai, direktor, tev mugurkauls baigi spēcīgais, tu izturēsi. Es jau toreiz strādāju ar tādām metodēm, kā pašlaik, lai vai kādi mākslīgi priekšraksti man kā obligāti tiktū likti priekšā. Piemēram, neviens mani nepiespiedis lietot statistikas metodi vērtējumu sadalē pēc desmit rādītājiem, ja klasē ir tikai četri skolēni. Ierēdņus mani uzskaudi neinteresējot! Bet arī mani neinteresē tas, ko domā no skolas tālu stāvoši ierēdņi. Mani interesē cita veida metode, ar ko es varu noteikt savas skolas reitingu uz pārējo skolu fona.

Veneranda: — Arī man šogad darba stāža jubilejas gads — par skolotāju strādāju 25. gadu. Esmu dzimus un augusi Vārkavā. Pērn bija mūsu sudraba kāzu gada diena. Esam uzaudzinājuši divus bērnus — Māru un Mārtīnu. Strādā vienā firmā Rīgā. Meita augstskolu jau beigusi, ir darotoru administratore, dēls vēl studē un darbojas programmēšanas jomā.

— Un kā ar valaspriekiem?

Vladislavs: — Abi jau ilgus gadus aizraujamies ar sporta tūrismu. Piedalāmies sacensībās, rīkojam tās paši, kas gan prasa daudz enerģijas, galvenokārt — sponsoru piesaistē. ļoti patīk sēnot. Labprāt dodamies arī ārzemju ceļojumos.

L.Rancāne

Vai situācija bija prognozējama un novēršama?

● Speciālistu viedokļi par Līvānu stikla ražotnes bankrotu

Fabrika palikusi bez strādniekiem, strādnieku ģimenes — bez ienākumiem, pilsētas vēsturē pielikts punkts tām lappusēm, ko vairāk nekā gadījumu rakstījušas stikla ražotāju dzīmītās un dinastijas. Kāda neliela veikalīja vai salona slēgšana pat netikuši lāgā ievērota, jo ir simtiem citu veikalu un citu salonu. Stikla ražošana bija specifiska ne tikai Līvānu un rajona, bet arī visas Latvijas kontekstā, šī nozare bija spoža un labi attīstīta. Kas vainojams pie tās bēdīgā

kraha, vai to varēja prognozēt un novērst? Droši vien secinājumus par to, ka ārzemju investoriem, kas pret vietējiem strādniekiem izturējās kā pret lētu un pacietīgu darbaspēku, Līvānos ir tikai viena vēlme — pēc iespējas vairāk izlietot visus resursus, varēja izdarīt arī agrāk. Žurnālistu gaitās iznāca sastapšanās ar kādreizējo tehnisko direktoru, kas stāstīja par jauno uzņēmuma saimnieku, — cik nievājoši un necienīgi viņš, iepazīstot Rīgu, izteicies par Brīvības pieminekli. Vai

jau tas vien neliecināja par attieksmi pret pamatiedzīvotājiem? Vairāku gadu garumā aculiecinieki stāstīja par necilvēcīgajiem darba apstākļiem stikla ražotnē, par pārmērīgo karstumu, caurvējiem, slapjumu, par attieksmi pret sievietēm — strādniecēm.

Spilgts piemērs arī ar citu Līvānu uzņēmumu, optiskās šķiedras ražoni, kura tāpat nonāca ārzemnieku rokās. Netika ķemts vērā vietējo speciālistu — inovatīvo ideju, uz kā balstījās visa ražošana, autoru iegul-

dums, netika novērtēts augstas klases speciālistu darbs. Par laimi, šim darba kolektīvam pietika drosses, uzņēmības un spēka pateikt «nē» un attiecīgi rikoties, izejot saņēgtu atdalīšanās ceļu.

Līvānu stikla fabrikai tagad pievēsta arī citu Latvijas mediju uzmanība. Lasītājiem piedāvājam speciālistu viedokļus par notikušo un par to, vai no šadas situācijas varēja izvairīties.

Līvāni — rūpniecības vai bezdarba pilsēta

Daudzi bijušie Līvānu stikla rūpniecības SIA «Lettglas» darbinieki darbu meklē ārpus dzīmītās pilsētas un, iespējams, pārcelsies uz citu dzīvesvietu, bet novada dome cer uz jaunu investoru ienākšanu.

SIA «Lettglas» apstrādes ceha vadītāja Svetlana Balode uz strādnieku, kas palikuši bez darba, situāciju raugās skeptiski. Viņas vadībā pārsvarā strādāja sievietes, kuras bija vecumā pēc četrdesmit, piecdesmit gadiem. Bez darba ir palikušas arī tādas darbinieces, kuras rūpnicā nostrādājušas trīsdesmit gadus, un, lai atrastu darbu, viņām būs jāmācās citas prasmes. Darba piedāvājumi aicina strādāt jaunus cilvēkus, bet pirmspensijas vecuma cilvēkiem darbu nepiedāvā. Pati Svetlana viena audzina divus bērnus, kuri ir vidusskolas vecumā. Meklējot darbu, Svetlana Balode saskārūsies ar to, ka vietējie darba devēji piedāvā minimālo algu, ar kuru nevar uzturēt ģimeni, kur nu vēl izskolot divus bērnus. Tāpēc darba meklējumos viņa devusies uz Rīgu, kur atbilde no darba devējiem vēl nav saņemta. Tāpat viņa grasās darbu meklēt Jēkabpili, kas atrodas vistuvāk Līvāniem, lai nevajadzētu mainīt dzīvesvietu. «Ārkārtas gadījumā mainīšu dzīvesvietu. Rigā darba devēji piedāvāja viesnici dzīvošanai un apdrošināšanu. Bet ļoti ceru atrast darbu tuvāk mājām,» par savu situāciju pastāstīja Svetlana Balode.

Līvānu stikla rūpniecības uzņēmums SIA «Lettglas» šā gada 6.

jūnijā pēc darbinieku iesniegtās prasības atzīts par maksātne-spējigu. Pēc uzņēmuma kadru dalas vadītājas Jolantas Kozlovas teiktā, darbinieki atbrivoti jau 31. maijā.

No valsts aģentūras «Maksātne-spējas administrācija» uzņēmumam ir iecelts administratoris Arnolds Vende. Administratoris pastāstīja, ka pēc trīs mēnešiem tiks sasaukta SIA «Lettglas» kreditoru sapulce, kas tālāk lems par uzņēmuma kustamo un nekustamo īpašumu. Lielākais SIA «Lettglas» kreditors bija a/s «Hansabanka», kas noteiks īpašumu tālāko likteni. Kā paredz Līvānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vaivods, maksātne-spējas izskatīšanas process varētu ilgt pusgadu.

Pārkvalificēties vai pārcelties

Nodarbinātības valsts aģentūras Līvānu sektora vadītāja Antra Šolka paziņoja, ka no 111 atbrivotajiem SIA «Lettglas» darbiniekiem jūlijā pirmajā nedēļā pieteikušies 38 cilvēki. Rūpničā strādāja apmēram 200 darbinieku, 89 devās darba meklējumos jau pirms maksātne-spējas izsludināšanas, darbu jau ir atradusi. Ja nem vērā apstākļus, kādos «Lettglas» darbinieki strādāja, viņiem būs iespēja atrast darba apstākļus, kas neapdraud viņu veselību, kā tas bija līdz šim,» izteicās Andris Vaivods.

Robu budžetā aizpildīs jauni investori

Kā atzina Līvanu novada domes priekšsēdētājs, pilsētu skars ne tikai cilvēku nodarbināšanas problēmas vien. Rūpničas ban-

sociāli atbildīgas uzņēmējdarbības kustība. Arī uzņēmumu reputāciju arvien vairāk saista tieši ar uzņēmēju sociālo atbildību gan attiecībā uz darbiniekiem, kas tajā strādā, gan attiecībā uz reģionu, kurā uzņēmums atrodas, kā arī nemot vērā visas sa biedrības intereses kopumā. Jo uzņēmuma sekmīgā darbībā ieinteresēto jebkurā gadījumā ir daudz.

Arī Līvānu stikla rūpniča — tā deva darba vietas, maksāja nodokļus, kalpoja kā tūrisma ob-

jeiks, ko vēl perspektīvā varēja attīstīt. Ja uzņēmuma īpašnieks būtu bijis patiesi sociāli atbildīgs, tad šāda situācija — pēkšņa, ne-gaidīta uzņēmuma darbības apturēšana — nebūtu bijusi pirmām kārtām viņam pāšam pieļaujama.

— Vai pasaules praksē ir piemēri, kā valsts, pašvaldība var sekmēt šo sociāli atbildīgo uzņēmējdarbību tiesīs likumdošanas līmeni? Vai tā ir lieta, kas balstīta tikai uz vadītāja izpratni un godaprātu?

— Pastāv un darbojas ANO

Bet ar konstruktīviem priekšlikumiem aģentūra var palidzēt pašvaldību vadītājiem, kas, vērojot savu uzņēmumu darbību un saņemot signālus par iespējamām kāda uzņēmuma nepatīkšanām vai uzņēmuma plānotu darbības slēgšanu, laikus vēršas pēc padoma. «Uzņēmuma pārdošana izsolē un ražotnes nodošana metāllūžos nav optimālais risinājums. Ja esošais īpašnieks aiz nolaibības vai cieta iemesla dēļ neattīsta savu ražošanu un bankrotē, tādējādi radot bezdarba draudus, būtu labāk atrast jaunu pircēju, kurš turpinātu ražošanu vai pat attīstītu to. Bet pašvaldībai ar konkrētu situāciju laikus jāvēršas aģentūrā, lai mēs varētu iepazīties ar apstākļiem un izvērtētu, vai ar mūsu ārejo ekonomisko pārstāvniecību palidzību ir iespējams atrast jaunu īpašnieku, ražotāju, kas grūtībās nonākušajam palidzētu,» uzskata Andris Ozols.

Aģentūras vadītājs teic, ka netikai Līvānu gadījumā, bet arī jebkurā citā līdzīgā situācijā pašvaldības vadītājiem mērķtiecīgi jāstrādā, lai ekonomiskā situācija pašvaldībā uzlabotos. Un LIAA, ja vien tiek savlaicīgi informēta, var palidzēt. Andris Ozols teic: «Pašvaldības vadītāja uzdevums ir rūpēties, lai starp potenciālājiem pircējiem ir pēc iespējas asāka konkurence, kas nākotnē nodrošinās uzņēmuma attīstību. Kā jebkurš konkurss, izsole ir vērsta uz taisnīgu rīcību, bet tā nebūs mazāk taisnīga, ja būs mērķtiecīgi meklēts pēc iespējas dārgāks pircējs ar pēc iespējas labāku piedāvājumu pašvaldībai.»

«Latvijas Avize»

Par Līvāniem, atbildības trūkumu un to, ka jāmācās

Iemesls sarunai ar Banku augstskolas rektori profesori Tatjanu Volkovu bija skumjā situācija Līvānu stikla fabrikā, kas vairākus gadus strādājusi ar citu, ārvalstu īpašniekam tīkamāku vārdu un tagad pasludināta par maksātne-spējigu. Līvānu stikls gadu desmitiem bija viens no Latvijas rūpniecības zīmoliem, ar ko pamatooti lepojās ne tikai Līvāni, bet visa valsts. Tas vēl jo vairāk saasināja jautājumu — kur sākas un beidzas atbildība privātajā biznesā — atbildība pret uzņēmumu, tā vērtībām, darbiniekiem un visbeidzot vietu, kur uzņēmums atrodas. Protams, privātīpašums ir svēts, bet vai tas nozīmē arī visatļautību? Ar Tatjanu Volkovu sarunājas «Komersanta Vēstneša» galvenā redaktore Liene Pilsētniece.

— Kā īsti definēt jēdzienu «uzņēmēja atbildība»? Kas ar

to būtu jāsaprobt?

— Sobrīd visā pasaulei attīstās

Global Compact līgums, kas 2000. gadā tika parakstīts Johannesburgā, Dienvidāfrikā. Šīm sociālās atbildības pamatprincipus definējošam līgumam arī Latvijā ir pie-vienojušies vairāki uzņēmumi, kas nozīmē, ka tie apņemas sociālās atbildības principus ievērot un ieviest arī praksē. Arī potenciālie investori, vērtējot uzņēmumus pēc ļoti daudziem kritērijiem, lielu uzmanību pievērš tieši sociālās atbildības jautājumiem.

Turpinājums 9. lappusē.

Vērtē ziedus preiliešu dārzos

Lai pilsēta izskatītos sakopta, lai tās ciešiņiem gribētos atgriezties šeit vēl un vēl, ir svarīgi veicināt Preiļu novada iedzīvotāju un uzņēmēju aktivitāti savu ipašumu sakopšanā un novada vizuāla tēla veidošanā. Tāds bija konkursa «Sakoptākais ipašums Preiļu novadā 2008. gadā» mērķis, ko organizēja novada dome sadarbībā ar Valsts akciju sabiedrības «Latvijas Hipotēku un zemes banka» Preiļu filiāli. Šogad novada iedzīvotājiem bija iespēja ne vien piedalīties tajā pašiem, bet arī pieteikt savus kaimiņus, draugus, radus un darba kolēgus. Savukārt konkursa

dalībnieku ieteicēji piedalīties loterijā, kurā varēs vinnēt organizētāju pārsteiguma balvas.

Konkursam pieteiktos ipašumus vērtēja konkursa žūrija — domes pārstāvji un divi Hipotēku bankas pārstāvji. Vērtējamo ipašumu sarakstā bija 19 objekti, kuri tika salīdzināti vienā kategorijā. Piedalījās sekojoši uzņēmumi un iestādes: SIA «Lilī», SIA «Celmani ASK», SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA», Preiļu pagasta centrs, Preiļu 1. pamatskola, degviegas uzpildes stacija «Statoil», kā arī Alberta Buka, Edgara Greivuļa, Mihaila Mihailova, Inetas Podiņas, Jeļenas un Vladimira Mihailovu, Ināras un Aivara In-

drikovu, Viktora Solovjova, Anitas Elstes, Irinas Ivanovas, Arnolda Gribonika, Voldemāra Kokina, Innas Kabares un Jāņa Kažemāka privātās saimniecības.

Pēc komisijas vērtējuma PIRMO vietu ieguva Preiļu pagasta saimniecība «Buki» (ipašnieks Alberts Buks), OTRĀ vieta tika piešķirta Edgara Greivuļa ipašumam, bet TREŠĀ Ināras un Aivara Indriķovu veidotajam dārzam. Uzvarētāju apbalvošana notiks Preiļu pilsētas svētku laikā 25. jūlijā.

I.Mihailova

● Ar ziedu daudzveidību un krāšņumu izceļas Preiļu pagasta saimniecība «Buki», kas ir konkursa pirmās vietas ieguvēja. Kā apgalvo saimniece Anna, vairākas košas puķu dobes ir izveidotas divu gadu laikā. Savukārt namatēvs Alberts Buks, jautājis par to, kā viņem izdodas uzturēt kārtībā tik lielu dārzu, jokojot atteica, ka nezāles te neaug. Acis priečē gan rudens puķu dobes, gan miniatūrais rožu lauks, gan vairāk nekā 30 dažādu šķirņu lilijas, kā arī citas puķes. Ir doma izveidot rododendru dobi, kas rotātu dārzu arī ziemas laikā. Īpaši romantisku gaisotni mājai piešķir kalnainā un klajā apkārtnei.

● Konkursa 3. vietas ieguvēju Ināras un Aivara Indriķovu mājas iekšpagalms atgādina minipilsētu ar bruģētu laukumu. Blakus — skaists dārzs, kas prasa regulāru kopšanu un lielu uzmanību. Viss ir pārdomāts līdz pēdējam sīkumam — skujeņi, ziemcieši, vasaras puķes, košumkrūmi. Saimniece Ināra solija, ka nākamgad pieteikšot visus savus kaimiņus sakoptības konkursam. Pēc viņas domām, Čakstes iela, kur viņa dzīvo, var pretendēt uz sakoptākās Preiļu ielas statusu.

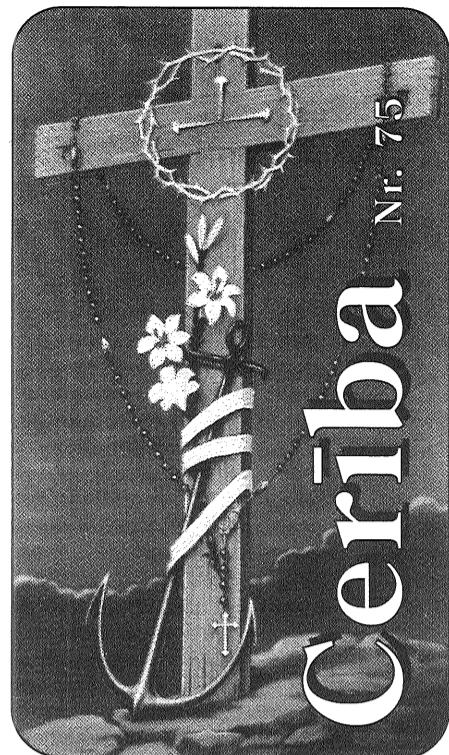
● Mēdz teikt, ka mērķis attaisno līdzekļus. Šo teicēnu varētu attiecināt uz Anitas Elstes individuālās mājas iekšpagalmu. Staigājot pa Raiņa bulvāri daudzi pat neiedomājas, kāda aina va paveras mājas ar 14. numuru pagalmā. Dizains tapis vairāku gadu laikā. Mājas saimniece apgalvo, ka tas prasīja lielu grību, pūles un daudz laika.

● Konkursa 2. vietas ieguvēja Edgara Greivuļa mājas pagalms pārsteidz ar dailīm puķu kompozīcijām, ļoti rūpīgi apcirptiem krūmiem, vēja rādītāju uz mājas jumta un daudz ko citu. Nelielā teritorijā apkārt mājai ir izvietotas koka figūras, uz dušas kabīnes, kas nolikta dārzā, jumta sēž divi stārkri. Ne pielikt, ne atņemt — krāsaini, dzīvespriedīgi un oriģināli!

● «Viss oriģinālais ir vienkāršībā,» teica kāds no komisijas locekļiem, vērtējot Jāņa Kažemāka mājas «lelejas» Aizkalnes pagastā. Dekoratīvās vēja dzirnavas, koka šūpoles, lapene pie dīķa. īpatnēji rotājumu risinājumi, dažādu zvēru un putnu figūras. Foto: I.Mihailova

25. jūlijs — svētā apustuļa Jēkaba Vecākā svētki

Starp apustuļiem bija divi, kuriem bija vārds Jēkabs. Lai viņus atšķirtu, jau svētais Marks tos dēvēja par Jēkabu Vecāko un Jēkabu Jaunāko, izcelot viņu svarīgumu un vecumu. Vārds Jēkabs senebreju valodā «skeb» nozīmē «pēda». Radišanas grāmatā lasām, kad Jēkabs, Abrahama mazdēls, piedzima kā dvīnis kopā ar savu brāli Ēzavu, viņa roka bija satvērusi Ēzava papēdi.

Sv. Jēkabs Vecākais ir viens no pirmajiem, kurš tika izvēlēts klūt par apustuli. Pēc Simeona Pētera un viņa brāla Andreja aicināšanas Jēzus ieraudzīja Zebedeja dēlus Jēkabu un Jāni laivā lāpām tīklus. Jēzus viņus aicināja sekot Viņam, un brāļi tūdāj atstāja laivu un tīklus un devās Viņam līdzi. Svētie Matejs un Lūkass apstulu sarakstā noliek Jēkabu trešajā vietā, bet svētais Marks — otrajā. Viņi bija zvejnieki un dzīvoja pie Galilejas ezera. Iespējams, viņu dzimtā pilsēta bija Betsaida, līdzīgi kā sv. Pēterim un Andrejam, jo Jēzus viņus paaicināja reizē. Sv. Lūkass piemin, ka Jānis un Jēkabs bija «Simeņa biedri». Jēkaba māte bija Salome — visuzticīgākā no Jēzus sekotājām.

Jēkabs bija starp trīs tuvākajiem apustuļiem, kuriem Jēzus atklāja vairāk nekā citiem. Viņš redzēja Jaira meitiņas augšāmpiecelšanu no miroņiem, Jēzus pārveidošanos Tabora kalnā, kā arī Jēzus baiļu un skumju lūgšanu Getzemenes dārzā pirms Viņu nāves. Jēkaba un Jāna pārlieku ātro raksturu apliecinā Jēzus, nosaucot viņus par «pērkona dēliem», jo viņi gribēja, lai uguns nāk no debesīm un iznicina Samarijas pilsētu, kura negribēja uzņemt Kungu Jēzu ar Viņa mācekļiem. Jēkabs bija starp tiem mācekļiem, kuri jautāja Jēzum, kad būs pasaules gals. Viņš bija liecinieks brīnumaini bagātīgai zivij zvejai, kad Jēzus iecēla Pēteri par galvu un ganu Savam ganāmpulkam. Eņģēlijos ir 18 reizes piemīnēts apstulis Jēkabs Vecākais. Salīdzinot ar citiem apustuļiem, tas ir ļoti daudz.

Pēc Kristus uzķāpšanas debesīs apstulis Jēkabs darbojās Palestīnā. Būdams Jeruzalemes bīskaps un redzēdams, ka ticigie ārpus Palestīnas zaudē ticības dedzību, apstulis Jēkabs raksta viņiem vēstuli, kas ietvera Jaunajā Derībā un satur svētīgas pamācības. Arī mums ir jāzina, ka svētīgs ir tas cilvēks, kas pārbaudījumu izturēs; ka neviens, kas tiek

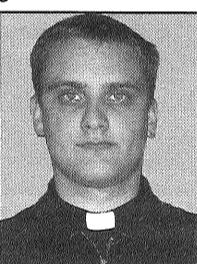
kārdināts, lai nesaka: «Mani kārdina Dievs»; ka ikviens cilvēkam jābūt ātram dzirdēšanā, bet lēnam runā; ka tīcība bez darbiem ir mirusi; ja kāds grib būt par draugu šai pasaulei, tas sevi padara par Dieva ienaideku; ka Dievs lepnīgajiem pretojas, bet pazemīgajiem dāvā ūželastību; ka cilvēks ir tikai viens elpas vilciens, kas negaru laiku ir redzams un pazūd; ka daudz spēj palīdzēt taisnīgā neatlaidīgā lūgšana.

Apstuļu darbi piemin svēto Jēkabu divas reizes: kad uzskaita apstuļus, kā arī piemin viņa mocekļības nāvi. Par šo notikumu svētais Lūkass raksta šādi: «Tanī pat laikā kēniņš Herods pielika rokas, lai mocītu dažus no Baznīcas. Viņš ar zobenu nonāvēja Jēkabu, Jāņa brāli...» Jēkabs tika nogalināts ap 44. gadu bez tiesas procesa — varbūt tāpēc, lai cilvēki neatcerētos Kristus tiesas procesu un nepadotos negaidītām reakcijām. Tāpēc viņu nevis nomētāja ar akmeņiem, bet gan nogalināja cietumā. Cēzarejs Euzēbijs, pirmais Baznīcas vēsturnieks (IV gs.), raksta, ka svētais Jēkabs noskūpstīja savu bendi. Tas bendi tik dziļi uzrunāja, ka viņš pats atzina Kristu un par to pieņēma nāvi mocekļībā. Jēkabs bija pirmais Baznīcas moceklis no apstuļiem, bet otrs pēc svētā Stefana.

Sevišķā cieņā šis svētais apstulis ir Spānijā, kur Kompostelā atrodas viņa kaps. Kad musulmaņi iekaroja Svēto Zemi, sv. Jēkaba mirstīgās atliekas tika pārvestas no Jeruzalemes uz Kompostelu. Daudzo notikušo brīnumu dēļ Kompostelas bazilika ticīgajiem ir kļuvusi par trešo slavenāko svētceļojumu vietu tūlīt aiz Jeruzalemes un Romas.

Apstuļa Jēkaba godam ir veltīta arī mūsu Rīgas Metropolijas katedrāle, tāpēc svētdienā pēc sv. Jēkaba dieinas mēs svinam visu Latvijas katoļu dievnamu iesvētīšanas gadadienu.

**Priesteris
M.Laureckis**

Lūgšana

Dievs, dzīvības devēj, es Tev pateicos par pasaules skaistumu, par dzīves skaistumu, par to, cik skaists ir cilvēks, kas vienots ar Tevi.

Es Tev pateicos par dabas skaistumu, par mākslas un radošā gara skaistumu, ko Tu esi cilvēkam devis.

Es Tev pateicos par milestības un draudzības skaistumu, par to skaistumu, ko ap sevi rada jūtīga sirds.

Es Tev pateicos par bērnu smiekliem, par cilvēka prāta dzīlumu, par idejām, kas rada skaisto un labo.

Slavēts ir Tavs maigums, slavēts Tavs spēks! Esi slavēts, Kungs, par brīnumiem, ko esi veicis manā dzīvē, un par tiem, kas vēl ierakstīti Tavā apredzamības plānā.

Āmen.

BAZNĪCAS ZINĀS

Jauns kanonisko tiesību doktors Latvijas Katoliskajā Baznīcā

23. jūnija vēlā pēcpusdienā, kad Latvija jau gatavoja ielīgot Jāņus, mūsu dzimtētāku Baznīca kļuva bagātāka par vēl vienu, oficiāli novērtētu augsta līmeņa speciālistu. Romā, Poniifikālajā Laterānā universitātē šai svelmainajā dienā doktors grādu ieguva priesteris **JURIS ZĀRĀNS** (attēlā). Viņš aizstāvēja zinātnisko darbu Baznīcas kanoniskajās tiesībās, saņemdamas augstāko novērtējumu *Summa cum laude*.

Darba temats bija veltīts romiešu un viduslaiku Eiropas tiesību vēsturiskajai attīstībai un to integrācijai mūsdienā. Latvijas juridiskajā kultūrā, jo īpaši reliģiskās brīvības un valsts laiciskuma jomā. Doktorands pastāstīja, ka deklarācijas, ar kurām Latvija pēc valstiskās neatkarības atgūšanas 1990. gada 4. maijā, ir pievienojusies starptautiskajiem dokumentiem, Konstitucionālais likums, Satversmes as-

totā nodaļa, atspoguļo Latvijas Republikas politisko gribu pievienoties Eiropas juridiskajai kultūrai, kuras pamats ir romiešu un viduslaiku tiesībās.

Anglijas bīskapi norāda uz digitālās revolūcijas risku

Moderno tehnoloģiju bezatbildīga izmantošana var radīt jaunu «Bābeles torni» — pie šāda slēdziena nonākuši Anglijas katoļu un anglikānu bīskapi, brīdinot par digitālās revolūcijas riskiem.

Baznīcu vadītāji tika aicināti izteikt savu viedokli ziņojuma sakarā, ko laidusi klajā telekomunikāciju direkcija Anglijā par nākotnes perspektīvām televīzijā. Gan katoļu, gan anglikānu bīskapu viedokli šajā jautājumā sakrita. Viņi uzskata, ka, nepievēršot nopietnu vērību pārraižu satram, televīzija, tā vietā, lai cilvēkiem palīdzētu un saliedētu sabiedrību, kļūs par apjukuma un neuzticešanās sējēju. Garīgie gani pieprasīja valdībām darīt visu nepieciešamo, lai televīzijas skatītājiem tiktu sniegtā «kvalitatīva produkcia» — lai raidījumi kalpotu personas izaugsmei un veicinātu kopējo labumu. Tas pats attiecas arī uz interneta un mobilo tehnoloģiju saturu. Bīskapi atgādina, ka masu medijs, ja tie vēlas patiesi palīdzēt cilvēkam un sabiedrībai sevi labāk izprast un progresēt, nevajadzētu pasaulē notiekošās atspoguļšanu atraut no reliģiskās realitātes un ētikas principiem. Bīskapi atzinīgi vērtē telekomunikāciju direkcijas

minēto ziņojumu par to, ka tajā tiek atzīta reliģiskā satura sociālā nozīme.

XXIII Pasaules jauniešu dienas Sidnejā

Pasaules jauniešu dienas ir lielākais notikums jauniešiem Baznīcā. Šogad no 15. līdz 20. jūlijam tās risinājās Sidnejā (Austrālijā). Kā vēsta portāls *katolis.lv*, Pasaules jauniešu dienas organizē katoliskā Baznīca un tās pulcē jauniešus no visas pasaules, veidojot draudzības un cerību saites starp kontinentiem, tautām un kultūrām.

Uz Sidneju, lai piedalītos jauniešu dienās un tiktos ar pāvestu Benediktu XVI, devās arī 38 cilvēku grupa no Latvijas — jaunieši un divi priestieri.

Jauniešu dienas sākās 15. jūlijā ar Svēto Misi, kuru celebrija kardināls Georgs Pell Baraugaru. Svētais Tēvs ar kuģīti pa Parauatas upi, šķērsojot Sidnejas ostu, ieradās Operas namā. Oficiālajā tilšanās vietā, svinīgi sveicot pāvestu, dziesmā vienojās 300 tūkstoši jauniešu.

Iki rītu notika katehēzes, pavisam 297 vietās — baznīcu un draudžu ēkās, komerciālajos centros un parkos. Pēcpusdienas tika veltītas kultūras programmai ar teātra izrādēm, izstādēm, diskusijām.

Piektdienas vakarā notika Krustaceļš, piedāvājot līdzīgu shēmu, kā tas bija Toronto, izmantojot ēkas un piemineklus kā Kristus ciešanu un nāves pie krusta stacijas.

Izmantoti Vatikāna Radio un www.catholic.lv materiāli

LAI KĀ VELNI CENŠAS UN STRĀDA, SVĒTO KĀRTĀ NETIEK.

Par garīgo sēju

● Kāds sējējs izgāja tīrumā, lai kaisītu sēku. (Lk.8,15)

Tā saka Kungs:

«Kā lietus un sniegs nonāk no debesīm un tur vairs neatgriežas, bet aplaista un atveldzē zemi, padara to auglīgu un dod sēku sējējam un maizi ēdājam, tāds būs arī Mans vārds, kas iziet no Manas mutes,— tas neatgriezīsies pie Manis tukšā, bet izdarīs visu, ko vien esmu gribējis, un paveiks to, kā dēļ esmu to sūtījis.» (Is.55,10—11)

Šos vārdus mēs lasām Baznīcas gada 15. svētdienā. Lai Kristus mācekļi izprastu Dieva vārda iedarbību un rastu mierinājumu neveiksmēs, to sekmes atkarīgas arī no klausītājiem. Tāpēc Kristus stāsta šādu līdzību:

«Lūk, sējējs izgāja sēt. Viņam sējot, daža sēkla nokrita ceļmalā un atlidojušie putni to apēda.»

Jēzus pats skaidro:

«Pie katras, kas dzird vārdu par Valstību un nesaproto, atrāk ļaujas un izrauj to, kas bija iesēts viņa sirdī.»

Vai tad trūkst ceļa gājēju, kas samin sēku, un laupītāju putnu, kas nolaupa tīcību, tikumību, godu un sirdsapziņu un visu, kas svēts un dārgs garīgajā dzīvē? Vai prese, radio, televīzija un internets nesamin labo sēku, ja sludina visatļautību, vardarbību, seksu un izlaidīgu dzīves veidu?

«Citās sēklas nokrita klinšainā vietā, kur nebija daudz zemes, un tūlīt izdiga, jo tām nebija dzījas augsnēs. Kad uzlēca saule, tās novīta un nokalta, jo tām nebija sakņu. Bet, iesētam klinšainā vietā, ir tas, kas vārdu dzird un tūlīt ar prieku pieņem, bet tanī nav sakņu, viņi ir nepastāvīgi. Ja sākas spaidi un vajāšanas vārda dēļ, viņi tūlīt ieļaujas.»

Tās ir cietās, klinšainās sirdis, kas cietākas par baznīcas mūriem, no kā atlec katrs labs vārds kā zirņi no mūra sienas. Tie acumirklī sajūsmīnās, līdz pat asarām, bet tikpat ātri sajūsmā pazūd, kā paruna saka — pa vienu ausi iekšā, bet pa otru ārā.

«Bet citas krita starp ērkšķiem, un ērkšķi izauga, un tās nomāca. Bet starp ērkšķiem iesētais ir tas, kas vārdu dzird, bet pasaules rūpes, bagātības, viltība nomāc vārdu un tas paliek bez augļiem.»

Vienīgās un pārākās rūpes par dzīvē nepieciešamo: uzturu, dzīvokli, naudu, mašīnām un citām gan godīgām, gan grēcīgām izpriecām. Te vietā Kristus atgādinājums:

«Tāpēc neraizējieties jautādami,— ko mēs ēdīsim, ko dzersim vai kā ģērbīsimies? Meklējet tāpēc vispirīgs Dieva valstību un viņas taisnību, un viss tas jums tiks dots tālāk.»

«Bet citas krita labā zemē un nesa auglus: cita simtkārtīgus, cita sešdesmitkārtīgus, cita trīsdesmitkārtīgus. Labā zemē ir iesētas, kas vārdu dzird un saprot, un nes daudzkārtējus augļus.»

Kādā Anglijas pilnētā notika misijas. Misionārs savu mācību iesāka apmēram tā: «Pirms piecpadsmit gadiem šīni baznīcā iegāja trīs pagrimuši jaunieši. Tikko kancelē parādījās misionārs, viens no jau-

niešiem uzrunāja savus biedrus: «Metīsim ar akmeni un bēgsim!». «Nē, drusciņ pagaidīsim,» iebilda otrs. Pēc briža arī tas piebildā: «Mums nav ko klausīties to melno kraukli. Uztaisīsim kādu joku un bēgsim!». «Kādēļ mums te baziņā huligāniski rikoties? Liksim mieru!», tieša trešais. Tā viņi baziņā sastrīdējās: pirmie divi aizgāja, bet trešais palika līdz beigām. «Un tagad,» turpināja misionārs, «paklausieties, kāds liktenis piemeklēja visus trīs jauniešus. Pirmo no viņiem pēc pāris gadiem pakāra par naudas viltošanu. Otrs tika apvainots slepkavībā un vēl tagad sēz cietumā. Trešais? Tas trešais pašlaik ir kancelē un uzrunā jūs. Es esmu tas jaunietis, kurš toreiz palika baziņā līdz dievkalpojuma beigām, kurš uzklausīja misiju mācības, izmainīja savu dzīvi, kļuva par priesteri un misionāru.»

Iespējams, ka daudzi vēsturē minētie valdnieki tirāni nebūtu par tādiem kļuvuši, ja vien būtu klausījuši Kristus mācībai.

Pravietis Jeremija Dieva Vārdu salīdzina ar veserī, kas satricē akmeņainas sirdis — ar gaismu, kas sadedzina ļaunu, ar gaismu, kas apgaismo, un ir kā zāles, kas dziedina no ļauna un pasargā no slimībām. «Tavs vārds ir lampa manām kājām un gaisma manām takām.» (Ps.116)

Svētais Augustīns maldījās līdz 33 gadiem. Viņam grēcīgā dzīve galīgi apnika un riebās. Viņa acu priekšā rādījās grēcīgā pagātnē. No viņa lūpām izlauzās šādi vārdi: «Ak, Kungs, cik ilgi Tu dusmosies par mani? Cik ilgi tas tā turpināsies?» Viņa dvēselē skanēja saučiens: «Tolle, lege! Tolle, legel!» (Nem, lasīl Nem, lasīl) Uz labu laimi viņš atšķira svētā Pāvila vārdu romiesiem: «Dzīvosim godīgi kā dienā: ne plītēdamī un dzerdamī, ne izvīrībā un netiklībā, ne kīldās un skaudībā. Bet ietērpsimies Kungā Jēzū Kristū. Arī miesu nelutināsim kārībām!» (Rom.13,13—14)

Tā šis cilvēks pilnīgi pārvērtās — kļuva dzīli tīcīgs, priesteris un vēlāk Hiponas biskaps Āfrikā. Viņš ir sarakstījis daudz darbu, no kuriem sevišķi minama «Atziņāns», kas vērtējama kā viņa autobiogrāfija. Svētā Augustīna slavenākais izteicēns ir — «Dēļ sevīm, Dievs, esi mūs radījis, un mierīga un mūsu sirds, iekams tā neatrod mieru Tevi, Dievs!».

Ar viņa vārdiem arī nobeidzu šo rakstu: «Labojieties, kamēr vēl iespējams apart cieto kārtu, nolasiet akmeņus, izraujiet nezāles no tīruma! Neesiet kā plāna zemes kārtā, kurā saknes nevar dzīli iespiesties. Nenomāciet labo sēku ar pasaulei priekiem un rūpēm.

Protams, tas ir Kungs, kas iesēj sēku, bet mēs esam Viņa kalpi. Tātad — esiet labā zeme!»

Dekāns
P.Vilcāns

Bīskapa vizitācija Rušonā

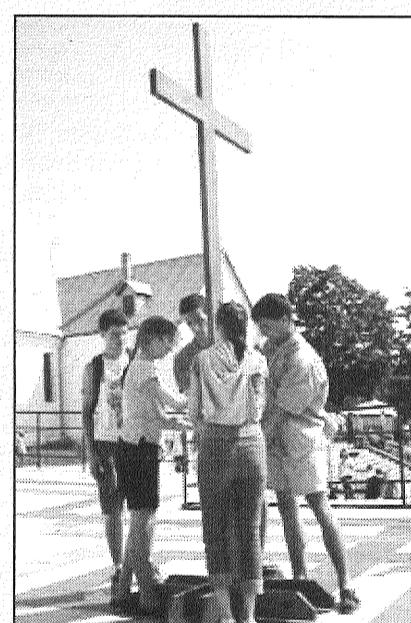
● Šī gada 15. jūnijā Rušonas svētā Ercenīeļa Miķeļa Romas katoļu draudzes baznīcā lielā skaitā pulcējās draudzes ticīgie un sabiedrības pārstāvji. Dievkalpojums pulcināja kopā arī laudis no tuvākās un tālākas apkārtnes. Šajā dienā dievnamā ar vizitāciju bija ieradies Rēzeknes — Aglonas diecēzes bīskaps Jānis Bulis.

Riebiņu novada Rušonas pagasta pārvaldes vadītājs Pēteris Rožinskis pašvaldības vārdā izsaka pateicību bīskapam V.E. Jānim Bulim par apmeklējumu un dāvāto gara svētību visiem apkārtnes ticīgajiem laudīm, par tikumiskajām vērtībām, par milestības un ģimeņu saticības vēlējumiem.

2008. gada IV Latvijas Jauniešu dienas Aglonā

IV Latvijas Jauniešu dienas notiks Aglonā 13.-15. augustā. Tās aptvers visas četras Latvijas diecēzes un tiek organizētas ciešā saistībā ar draudžu svētcelojumiem uz Dievmātes svētkiem Aglonā. Šīs Jauniešu dienas tiek plānotas kā alternatīvs pasākums XXIII Pasaules Jauniešu dienām Sidnejā, kurās piedalījās tikai neliela oficiāla delegācija no Latvijas.

Jauniešu dienām būs ekuumenisks raksturs, uz tām aicināti ne tikai katoļu jaunieši, bet tās ir atvērtas arī citām konfesijām un visiem interesentiem. IV Latvijas Jauniešu dienu tēma būs atbilstoša XXIII Pasaules Jauniešu dienai tēmai: «*Kad nāks pār jums Sētais Gars, tad jūs saņemsiet Viņa spēku un jūs būsiet mani liecinieki!*» (Apd 1,8).

14. augusts

08.00-10.00 brokastis (izdalītas iepriekšējā dienā kopā ar vakariņām);

10.00 rīta lūgšana (laudes);

11.00 Rožukronis (bazilikā pie Lielā altāra);

12.00 svētceļnieku grupu prezentācija (norises vieta — pie pāvesta altāra, bīskapu koncelebra);

15.00 interešu grupas (60 min.);

18.30 vespères;

19.00 sv. Mise, Dievmātes litānija, Euharistiskā procesija;

22.00 tautas krustacejs;

24.00 pusnachts Sv. Mise.

15. augusts

01.00-07.00 adorācija bazilikā;

09.00 sv. Mise jaunatnei;

11.00 Rožukronis;

12.00 svētku galvenā Sv. Mise, Dievmātes litānija un Euharistiskā procesija.

Sīkāka informācija un programma par visām norisēm būs JD grāmatiņās, kuras JD dalībnieki varēs saņemt no 12. augusta Aglonā.

Atbildīgais par Jauniešu dienām 2008:

Egils Purviņš, mob. tālr. 29555868, e-pasts: seraphs@inbox.lv

Atbildīgie priesteri: Rigas diecēzē —

Andris Kravalis, mob. 29497000,

e-pasts: krandris@catholic.lv.

Rēzeknes — Aglonas diecēze —

Andris Ševels, mob. 29225012

Pieteikties pie savas draudzes prāvesta.

Foto: www.catholic.lv

DIEVAM VELTĪTAIS DARBS IR DIEVIŠĶIGI SKAISTS.

Nicas skaistajos dārzos

Turpinājums. Sākums 8. un 15. jūlija numuros.

Garām Papes dabas parkam

Nicas pagasta Kalnišķi Latvijas dabas miljotājiem pazīstami kā dabas parks «Pape», kur var pāstaigāties un pavērot, kā aplokos ganās savvaļas zirgu, tauru un sumbru bariņi. Uz savu roku turp doties gan nav ieteicams, jo, kā uzsvērtais ceļvedi, vienu stundu garas ekskursijas pie zirgiem un tauriem notiek tikai gida pavadiābā. Galu galā arī pašiem skaidrs, ka savvaļas dzīvnieki nav nekādi sabūžināmi mājas miluliši. It īpaši tas attiecas uz zirgiem, kur ērzelj, uzpāsējot savus harēmus, var būt visai dusmīgi. Tāpēc parka teritorijā par kādu jautrošanos vai skāju blauztīšanos nevar būt nekādas runas.

Milzīgos un pinkainos sumbrus vērot tiek piedāvāts no skatu torņa. Gide Īnta stāsta, ka šoziem februārī vētras laikā krītoši koki sabojājuši žogus un sumbri devušies *brīvsoli* pa apkārtējo zemnieku laukiem. To atceramies redzējuši arī televīzijas ziņās, taču, kamēr milzīgie lopīni nav redzēti pašu acīm, grūti iedomāties, kā tas ir — ieraudzīt savā pagalmā milzīgu, spalvainu un ragainu meža lopu.

Dzimtas mājas «Tauriņi»

Trešais skaistais dārzs, kuru braucam skatīties, atrodas «Tauriņu» mājas pie OLGAS DREIB-LĀTHENES un KĀRLA BĒTA. Vēl autobusā uzzinām, ka beidzot dabūsim redzēt, kā izskatās krāšnais Nicas novada tautas tērps, jo Olga esot aktīva pašdarbniece un pati to uzšuvusi priekš uzstāšanās.

Tā arī ir — saimniece mūs sagaida iebraucamā ceļa galā, tērpusies goda kārtā. Brunci koši jo koši, blūzite balta jo balta. Viņa ved mūs cauri metāla karkasa arkai un stāsta, ka driz to apaudzēšot ar vīteņrozēm. Ko tādu nolūkojusi Portugālē, esot ļoti iepaticies, licies romantiski.

«Tauriņi» ir manas dzimtas mājas. Te es esmu dzimus un uz augusī lidz desmit gadu vecumam,» stāsta Olga. «Tad deportācijas un 1949. gadā man sākās ceļš uz Krieviju. Tur nodzīvoju piecus gadus. Vecāki gribēja, lai es ātrāk atgriezōs Latvijā, tāpēc atbraucu uz Liepāju pie krustmātes. Vecāki pārbrauca mājas tikai pēc diviem gadiem. Tēvs visu nojauca līdz pamatiem un sāka būvēt no jauna. «Tauriņos» vecāki dzīvoja, kamēr Dieviņš abus aizsauca pie sevis,» saimniece ietur neilgu pauzi.

Mājas Olga saņēmusi mantomā. Kādu laiku, kamēr pati pilsetā mitusi, ēkas un zeme bijusi piemirsta. Tādi laiki, benzīns dārgs, nevarējusi bieži izbraukāt... Sirmā kundze, šķiet, taisnojas mūsu priekšā.

Dieviņš atsūtīja laimīti

To Olga saka par savu dzīves draugu Kārli, latvieti no Kanādas, kur devināsmitajos gados pārcēlies uz dzīvi tēvzemē. Satikušies abi kādā tautiskā sarīkojumā, iepazinušies, dejojuši un, kā pati smējas, dejo kopā joprojām.

● «Tauriņu» saimniece Olga Dreiblathene nostāk no mājas un dārza āderu krustpunktā ierikojusi īpašu vietu ugunkuram.

Kārlis bijis tas dzinējspēks, kas līcis kopīdzīmās mājas, no jauna rakt, sēt, stādit. Olga teic, ka tik trāki strādāt kā vecmāmiņas laikos, kad meža vidū nopirkts zemes gabals un listi līdumi, gan nevajadzējis. Tomēr pūlu un līdzekļu «Tauriņu» sakopšanā ieguldīts ne mazums.

Staigājam pa dārzu, gar puķu dobēm, gar stādījumiem. «Kurmiņu mums daudz, rok uz nebēdu,» viņa saka un pukojas. Bet ko tu racējiem padarisi, ja zeme šeit tik laba un augliga... «Paskaitieties uz šo rozā krāsas rozi, tā nosauktā Lidiņas Freimanes vārdā. ļoti smaržīga.»

Stārkis un sumbrs logā

Sarkanie brunči nopliv vien, Olga jau ved mūs pie puķu dobes istabas galā. Nez kāpēc lielo logu, kas aizņem gandrīz visu gala sienu, iemīlojis vietējais stārkis. Staigājis garām vienā laidā, līkam savā atspulgā stīklā domājās redzam prefinieku.

Bet stārkis nav vienīgais radijums, kam tonētā stīkla siena iepatikus. Lielākais pārdzīvotais Olgai bijis šoziem un saistīts ar no aploka izmukūšajiem sumbriem. «Kādu ritu paveru aizkaru, bet tur — milzīga pinkaina sumbra galva, ragi pa pussienu! Domāju, ka sapņoju. Aizrauju aizkaru atkal ciet, tad paveru, nekā — sumbrs stāv pie paša loga un laiza stīklu,» emocionāli toreizējās izjūtas attēlo saimniece.

Akmens vēlēja un mūrētāja

Nicas pagasta gide Rita, kad braucām uz «Tauriņiem», stāstīja, ka Olga esot *akmens sieva*, pati stiepot akmenus, ceļot, būvējot un mūrējot. Vai tiesa, jautājām pašai Olgai. «Visu daru pati, tas gan. Bet žurnālos par mani mazliet samelots. Tiesa vienīgi tas, ka es «Liepājas metalurgā» strādāju, bet martenu cehā pie krāsnīm gan neesmu stāvējusi. Biju tehniskā kontroliere velmētavā, bet ar metālu nestrādāju, tas ir vīriešu darbs.»

Agrākos gados mājas un pagalmā izskatījies pavisam savādāk. Daudz kas pārveidots, pārtaisīts. Ceru, ka tēvs priecatos, to visu

● Stiklotā mājas gala sienā šoziem pievīlinājusi no aizzogojuma izbēgušo sumbru. Diez kas nav, kad pārdesmit centimetru attālumā ieraugi milzīgu pikainu meža lopa galvu.

● Liels bērns spēlējas ar konstruktori — tā par Kārla Bēta aizraušanos, būvējot lidmašīnu, saka daļa vietējo. Bet viņam tas ir hobījs un jaunības sapnis. Rasējumi, konsultācijas, speciālo videomateriālu skatīšanās par lidmašīnas būvi ir nieks, salīdzinot ar 16 000 pašrocīgi nostiprināto kniedīšu, kas satur kopā lidaparātu.

● Olgas Dreiblathenes veidota baseins priece ne tikai ar ūdens čalošanu, bet arī skaistiem augiem. Attēla aizmugurē redzama pagraba akmens sienā, ko saimniece pašrocīgi veidojusi. Viņas roku darbs ir arī betonētā baseina apkārtnē, kur cementa javā iestrādāti simti un tūkstoši krāsainu dažādās formas akmentiņu un oļu. Foto: T.Eiste

«Tauriņiem» izmaksājusi 2000 ASV dolārus. Protams, pirktais baseins būtu daudzākā dārķās prieks.

Kārlis teic, ka viņam esot šādi tādi ierobežojumi, piemēram, ļauts nosēsties tikai nelielajos privātajos lidlaukos, bet ne tur, kur nolaižas lielās lidmašīnas. Ari naudu no lidzbraucējiem par vizuālu nedrīkst nemt, jo tā jau

būšot komercdarbība.

«Cerēju, ka mana darbošanās piesaistīs vietējos jauniešus, ka viņiem liksies interesanti. Cerēju, ka paši gribēs darboties. Bet nekā — vietējai jaunatnei, cik nu tās še vairs palicis, citas intereses,» tā saka lidotājs amatieris.

Turpinājums sekos

L.Kirillova

Par Līvāniem, atbildības trūkumu un to, ka jāmācās

Sākums 4. lappusē

Protams, ANO līgums ir globāla iniciatīva, ko nacionālajā līmenī var pastiprināt paši darba devēji, uzņēmēji, lai tādējādi veidotu jaunu priekšstatu par to, ko nozīmē vadit uzņēmumu tā, lai tas pastāvētu un attīstītos ilgturīgi.

— Kas būtu jāsaprot ar jaunu priekšstatu par to, kā vadit uzņēmumu?

— Uzņēmuma vadišanai vienmēr jābūt vērstai uz attīstību ilgturīgi. Un, domājot par ilgturīja attīstību, ir jāskatās — ja uzņēmums strādā ar peļņu, tad to visu nevis jāsadalā starp ipašniekiem, bet noteikta dala jāvestē atpakaļ uzņēmumā, jāattīsta jauni darbības virzieni.

Vadītājam visu laiku ir jāseko lidzi vides izmaiņām, jādomā arī par jauniem attīstības virzieniem. Arī tad, ja, piemēram, ir skaidri redzams, ka uzņēmumā vairs nav attīstības iespēju izvēlētajā darbības jomā un no ipašnieka viedokļa tas vairs nav interesants tālakai darbībai un attīstībai, noteikti ir jārunā gan ar pašvaldību, gan ar darbiniekiem, lai meklētu jaunas iespējas, kā uzņēmumu saglabāt, ja tas ir pilsētai un novadam tik ļoti nozīmīgs, kā tas bija Līvānu stikla fabrikas gadījumā. Varēja izmantot arī dažādus valsts atbalsta instrumentus, domājot tieši par reģionālo attīstību.

Runājot par Līvānu stikla fabrikas likteni, tagad diemžēl varam runāt tikai pagātnes formā. Bet sociāli atbildīga uzņēmēdarbība, vadītāja profesionalitāte, darbinieku līdzdarbība un līdzdarbošanās uzņēmuma vadišanā — šis ir tās lietas, pie kurām gan Līvānos, gan daudzos jo daudzos citos Latvijas uzņēmumos vēl pamatīgi vajadzētu strādāt.

— Šīs ir lietas, kuras no vadišāja prasa daudz zināšanu.

— Latvijā uzņēmumiem ļoti nepieciešamas konsultācijas (konsultāciju bizness gan attīstības, bet jautājums, cik tas ir profesionāls). ļoti liela nozīme ir arī tam, lai uzņēmuma vadišājs varētu atzīt —

man nav pietiekamas kompetences. Un tas ir objektīvi, jo uzņēmumu vadība ir joma, kas ļoti strauji mainās un attīstās, rodas arīn jaunas teorijas, kuras pārzinot var sekmīgi vadit uzņēmumu arī šodienas mainīgajos apstākļos. Ir tikai saprotami, ka uzņēmuma vadītājs nevar visu spēt apgūt. Bet ir jāsaprot, kad pašam zināšanu sāk pietrūkt un laikus jāmeklē profesionālā palidzība.

Un nemitīgi jāmācās pašam, bez tā tiešām šodien sekmīgi vadit uzņēmumu nevar.

— Nozīmīgs uzņēmuma komponenti ir darbinieki — ja, piemēram, pašvaldība nevar tieši ietekmēt uzņēmuma darbu, tad darbiniekiem, ja vien viņiem ir pietiekamas zināšanas un izpratne, ir salīdzinoši lielas iespējas ietekmēt lēmumus uzņēmumā.

— Man simpātisks ir tāds uzņēmuma modelis, kad darbinieki līdzdarbojas uzņēmuma vadišanā. Tas viņiem dod ne tikai tiesības, bet palielina arī atbildību, dod iespēju ieraudzīt, ar kādiem izaicinājumiem ir jāsastopas uzņēmumu vadītājiem, lai uzņēmuma konkurētspēja arvien paaugstinātos, lai uzņēmums attīstotos.

Nākt kopā, iniciēt kādus risinājumus, aicināt uz pārrunām pašvaldību, uzņēmuma vadību — arī tas var būt darbinieku pienākums un atbildība, ja vien ir pietiekami izpratnes un zināšanu.

— Valsts privāto biznesu kontrole, pēc daudzu uzņēmēju uzskatiem, daudz par daudz — valodas lietojumu, sanitārās normas, darba apstāklus, darba aizsardzības prasības, nemaz nerunājot par nodokliem. Līvānu stikla fabrikas gadījumā signālu, ka uzņēmumam iet slikti, bija pietiekami. Iznāk — ja nevaram iekasēt soda naujas, tad arī nekontrolējam, proti, valsts neliekas ne zinis.

— Tam es piekrītu. Mēs gan redzam tādu pozitīvu piemēru kā Valsts kontrole, kas vispirms nāk ar ieteikumiem, nevis uzreiz ar represīvām funkcijām. Valsts ie-

ņēmumu dienestam (VID) gan noteiktī ir jāmainās, lai no šīs institūcijas nebūtu bail, bet lai uzņēmēji uz to nāktu pēc padoma. Es vēl saprotu, ka grūti ir iepazīt katru uzņēmumu Rīgā, bet, ja mēs runājam par reģioniem, tur ir pavisam cita situācija. Redzot, ka kādam uzņēmumam ir problēmas, VID varētu neaprobežoties ar fakta konstatāciju par nodokļu parādiem un sodīšanu, bet būt iniciators grūtību noskaidrošanā, ja nepieciešams, aicinot palīgā arī pašvaldību, citas atbildīgas valsts institūcijas. Tā varbūt daudzos gadījumos problēmas izdots novērst, kamēr tās vēl nav samilzīšas, izdots saglabāt gan uzņēmumu, gan darba vietas.

Ar uzņēmumu ipašniekiem ir jārunā, jānoskaidro, kādi ir viņu plāni, vai viņi ir iecerējuši uzņēmumu pārdot, varbūt tiešām nav cita risinājuma, kā pasludināt uzņēmuma maksātnespēju, bet tad, ja ir savlaicīga informācija, gan darba ļēmēji, gan pašvaldība var šai situācijai pienācīgi sagatavoties.

— Acimredzot, jāmācās un jāmainās ir visiem: vadītājiem, darbiniekiem, valsts institūcijām. Ar pagājušā gadsimta uzņēmumu vadības metodēm un panēmieniem vairs konkurētspēju nenoturēt.

— Ja Latvijā tiek uzskatīts, ka sociālās zinātnes, kurās studē 60 procenti studentu un kurās ietilpst arī uzņēmumu vadības liecas, nav valsts prioritāšu sarakstā, ka mums ir vajadzīgi tikai inženieri, jātāsta tikai dabaszīnības, nu, varbūt vēl jāmācās valodas, tad man ir jautājums, — kur viņi ies, kur strādās tie inženieri?

Ja uzņēmumi, kuros strādās šie inženieri, netiks efektīvi vadīti, ja mēs neprātīsim valstī sagatavot kvalificētus vadītājus, vienalga — valsts, pašvaldību vai privātajam sektoram, tad tā arī paliksim, kur esam, un valsts attīstība turpinās klibot. Neprofesionālu vadišanu vairs nevar aizstāt ar kaut kādu sarunāšanu, ar kaut kādām shēmām, ar izvairīšanos no nodokļu

samaksas, — mēs agri vai vēlu nonāksim pie tā, ka biznesa procesi kļūs caurspīdi, ka sabiedrība pati vērtē, no kāda uzņēmuma ko iegādāties, vai tajā maksā algas vai nemaksā utt. Reputācija iegūs arīn lielāku nozīmi uzņēmumu attīstībā.

Nereti studenti mums saka, — uzņēmējdarbības realitāte Latvijā diemžēl nesakrīt ar to, ko jūs mums te mācāt, uzņēmumos daudz kas notiek pavisam citādi, un mēs neko tur nevaram ietekmēt, mums pasaka vienkārši — nodokļu.

Bet mums ir otrādi — visu laiku tikai dominē runas par to, kā samazināt tēriņus, nevis par to, kā palielināt ienēmumus valsts budžetā. Un papildus tam jūtams atbildības trūkums un uz nākotni orientēta skatījuma neesamība. Nepietiekamas zināšanas un kompetence arī ir būtiski valsts attīstību kavējoši faktori visos līmenos un visās struktūrās — vai tā būtu valsts, pašvaldība vai privātais bizness.

No «Komersanta Vēstnesis»

Un tomēr, nepamet aizdomas, ka visi, kas šodien māca, kā vajadzēja un ko vajadzēja darīt, lai saglabātu Līvānu stikla ražotni, ar saviem padomiem novēlojuši. Tāpat kā pašvaldībai, arī valstij būtu jāuzņemas atbildība par to, kas notiek uzņēmumos, īpaši tajos gadījumos, kad tie nonākuši ārzemju investoru īpašumā. Vai pašvaldības arsenālā maz ir tādas svīras, lai ietekmētu uzņēmējus, kas dzīvo citā valstī, bet saimnieko vietā, kuras iedzīvotāji priešīgi par iespēju nopelnīt, lai vai kādos darba apstākļos viņiem nākots strādāt?

Tieši tāpēc jau arī pastāv dažādās valsts institūcijas, kam vajadzētu biežāk un regulārāk sekot notiekošajam šādos publicitātei dalēji slēgtos uzņēmumos. Nav jau stiklinieks Latvijā vienīgais, kurš pieder vai piederēja ārzemniekiem.

Līvānu piedzīvotā rūgtā mācība varbūt pamudinās biežāk pasekot līdzi arī citiem ārzemju uzņēmumiem, — cik stundas darbiniekiem strādājamas, cik droši darba apstākļi, kā ar algām, vai strādnieki tajā pašā laikā savā pašvaldībā nav pabalstu saņēmēji, kā ar sociālajām garantijām, nodokļiem, kā ar materiālo nodrošinājumu uzņēmuma slēgšanas gadījumā un darba attiecību pārtraukšanā, un tamlīdzīgi.

Sagatavoja L.Rancāne

VAAD BRĪDINA

Latvijā konstatēts jauns karantīnas organismi — plūmju virālās bakas (*Prunus pox virus, Sharka virus*), «Novadnieku» informē VAAD sabiedrisko attiecību speciāliste Ilona Krastiņa.

Valsts augu aizsardzības dienests (VAAD), veicot fitosanitārās pārbaudes augļu dārzos, konstatēja bistamu augu karantīnas organismu — plūmju virālās bakas (*Prunus pox virus, Sharka virus*), «Novadnieku» informē VAAD sabiedrisko attiecību speciāliste Ilona Krastiņa.

Infekcija konstatēta nelielos ražojošajos dārzos Balvu (0,5 ha liels dārzs), Dobelei un Aizkrauklē (ap 0,1 ha lieli dārzi) rajonos. Lai nevērstu infekcijas izplatīšanās risku un veiktu visus nepieciešamos pasākumus, lai slimība neieviestos citur Latvijā, VAAD pieņemis lēmumu par inficēto augu iznīcināšanu. Tiks iznīcināti arī tie koki, kas atrodas ar infekciju tiešā saskarē — saskaras to vainagi. Kopumā visos dārzos liks uzdots iznīcināt ap 15 kokus. Tiks veikta arī augu apstrāde pret izplatību veicinošiem vektoriem laputim,

kā arī iznīcināto saimniekaugu atvases tiks apstrādātas ar herbicidi.

Pagājušajā nedēļā VAAD informējis par infekcijas konstatēšanu Latvijas augļkopju asociācijas. Latvijas Valsts augkopības institūta. Pūres dārkopības un pētniecības centra un Stādu audzētāju biedrības pārstāvji, kuri VAAD noteiktos fitosanitāros pasākumus novērtēja kā optimālos infekcijas apkarošanai. Infekcijas skartie kokai aiziet bojā, un vienīgais veids, kā apkarot virūsu, ir inficēto koku iznīcināšana. Līdzīgi pasākumi tiek piemēroti arī citās valstīs, kurās tika konstatēta šī infekcija, tostarp Lietuvā.

Kopš šī organisma konstatēšanas Lie-tuvā, arī Latvijā liek veiktas pārbaudes Latvijā izaudzētajiem un ievestajiem augiem, bet līdz šim tas mūsu valstī netika konstatēts. Sobrīd VAAD pārbaudes uz šo virūsu vairs neveiks, jo paraugi infekcijas atklāšanai ir jāņem jūnijā, taču nākošajā sezona pārbaužu skaits tiek palielināts.

Atcerieties! Viens no galvenajiem veidiem, kā pasargāt savu dārzu no augiem bīstamām infekcijām, ir stādit tikai pārbauditu stādāmo materiālu, kuram ir augu pase. Augu pase nodrošina, ka stādāudzētava ir reģistrēta VAAD, augiem veikta fitosanitārā kontrole, nonēmti paraugi slēptās infekcijas atklāšanai, stādi ir pārbauditi veģetācijas periodā un pirms izplatišanas. Lai nepieļautu dažādu infekciju izplatību, dārzs ir jākopj un jāierobežo sli-mību pārnēsātāji — kaitēkļi.

Optimālais profilaktiskais pasākums pret plūmju virālājām bakām ir laputu iznīcīšana, jo pārsvarā tieši tās pārnēsā infekciju.

Prunus pox virus galvenokārt inficē *Prunus* ģints augus: aprikozes (*P. armeniaca*), persikus (*P. persica*), plūmju (*P. domestica* un *P. salicina*) šķirnes. Infekcijas galvenais un nozīmīgākais izplatīšanās ceļš ir inficētā pavairošanas materiāla (potcelmu un potzaru) izmantošana, sa-

vukārt augu starpā infekciju pārnēsā laputis. Infekcijas simptomi ir ļoti dažādi, tie ir atkarīgi no saimniekauga sugas, šķirnes un inficētās augu daļas, kā arī no vides faktoriem. Simptomi uz lapām vislabāk ir novērojami pavasarī lapu dzīslu hlorozes, hlorotisko gredzenveida plankumu veidā. Augļi deformējas, veidojot iegrīmušas joslas vai gredzenus. Audi zem šiem gredzeniem kļūst sārti, gumijveida, sveķaini, uz kauliņu viršmas novērojami gaissi gredzenveida plankumi. Tādi augļi ir nederīgi tīrgum. Tie ir sausū un rūgti. Infekcijas ieņēmīgajām šķirnēm novēro augļu pigmentācijas zudu-mu un pāragru augļu nobiršanu. Fitosanitātie pasākumi infekcijas ierobežošanai ir slimīko koku iznīcināšana.

Prunus pox virus rada lielus ekono-miskos zaudējumus augļkoku audzē-tājiem Centrālajā un Austrumeiro-pā. Infekcija var ievērojami samazināt rāžu (līdz pat 100%) un būtiski pazemina augļu kvalitāti.

Preiļu ugunsdzēsējs izglāba sliktos sievieti

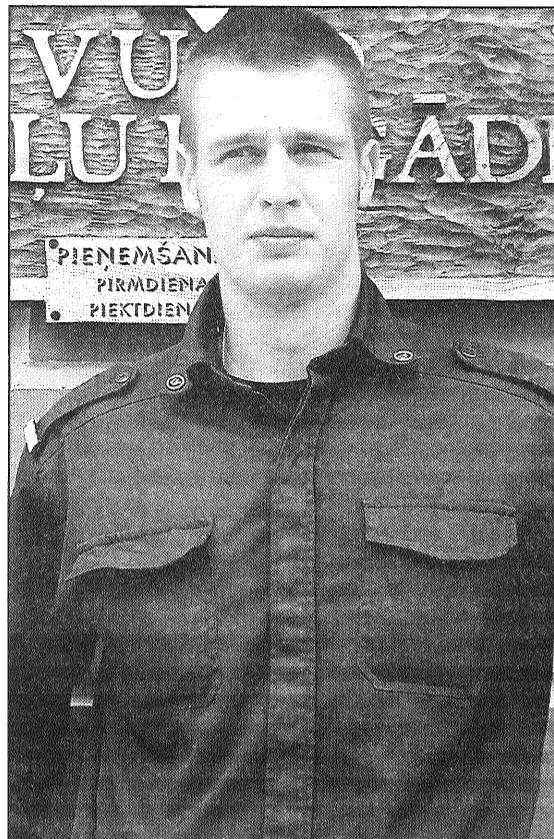
Vārsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) sabiedrisko attiecību nodaļas priekšniece Inga Vetere informē «Novadnieku», ka VUGD Preiļu brigādes ugunsdzēsējs glābējs kaprālis OLEGS RIMANOVIČS izrādījis drosmīgu rīcību un nesen izglābis sliktos sievieti.

Savā brīvajā laikā, 14. jūlijā pēcpusdienā, Olegs peldējies Riebiņu novada Rušonas pagasta Gailišu ezerā. Netālu peldējušies vēl divi vīrieši un divas sievietes. Krašmalā Olegs ievērojis, ka viena no atpūtniečēm pēc ieniršanas ilgāku laiku neparādās virs ūdens. Sapratis, ka varētu būt atgadījusies nelaimē, puisis ienira un ieraudzīja, ka sieviete gul ezera dibenā. Viņš nekavējoties izvilkta cietuši krastā, klātesošajiem lika izsaukt neatliekamās mediciniskās palīdzības brigādi, bet pats sniedza pirmo palīdzību, veicot mākslīgo elpiņāšanu. Ieradušies «ātrie» sievieti nogādāja slimnicā.

Par pašaizlīdzīgu rīcību, glābjot cilvēku, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests ieteikts Olegu apbalvot ar Iekšlietu ministrijas apbalvojumu «Goda zīme».

P.S. Kā «Novadniekiem» pastāstīja Preiļu slimnīcas galvenā ārstē Daina Pliča, izglābtā paciente ar Katastrofu medicīnas centra helikopteru 19. jūlijā pārvesta tālakai ārstēšanai uz Rigu.

● Kaprālis Olegs Rimanovičs Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā strādā kopš 2006. gada maija. Pagājušajā gadā puisis apguva speciālo ūdenslīdēju apmācības programmu. Kā uzsvēr Preiļu brigādes priekšniece Dzintars Cvilikovskis, tas vienam palīdzēja ātri novērtēt situāciju un veiksmīgi izglābt sliktos sievietes dzīvību.

Par rīcību negaisa laikā un zibensaizsardzību

● Šogad Latvijā reģistrēti 23 ugunsgrēki, kuru izcelšanās iemesls ir zibens, no tiem 13 — reģistrēti jūlijā

Jūlijā Limbažu rajonā, piemēram, reģistrēti četri ugunsgrēki, kuru iemesls visticamāk bija zibens spēriens. Arī Rīgas rajonā reģistrēti četri zibens izraisīti ugunsgrēki, divi — Cēsu rajonā. Vairāki zibens spēriena izraisīti ugunsgrēki reģistrēti arī Preiļu rajonā.

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests 2007. gadā ir reģistrējis 48 ugunsgrēkus, kuru iemesls bija zibens. Savukārt 2006. gadā reģistrēti 24 šāda veida ugunsgrēki, 2005. gadā — 19, bet 2004. gadā — 33 ugunsgrēki, skaidro VUGD preses un sabiedrisko attiecību nodaļas specialists Raivis Narbutis.

Atbilstoši Latvijas hidrometeoroloģijas pārvaldes datiem, visbiežāk pērkona negaisi, tātad arī zibeņi, Latvijā plosās valsts austrumos, Latgales lidzenumu daļā, arī Vidzemes augstienes rietumu daļā. Vismazāk šādi laika apstākļi vērojami Latvijas ziemeļrietumos, Ventspils rajonā.

Lomonosovam bija taisnība

Zinātniskie pētījumi ir apliecinājuši, ka visbiežāk zibens, kas ir elektriskā lauka pēķēša izlādešanās, kuras laikā strāvas stiprums var sasniegāt 100 000 un strāvas — vairākus miljonus voltu, apdraud no zemes augstākos objektus — kokus, elektrības stabus, TV antenas.

Lai pasargātu sevi un savu īpašumu no zibens, jau 18. gadsimtā krievu zinātnieks M. Lomonosovs ieteica drošu pārēmieni cīņai pret zibenī — zibensnovēdēju.

Aizsardzība vajadzīga katrai ēkai, turklāt tā kļuvusi aktuālāka nekā jebkad iepriekš. Tas izskaidrojams ar nemitīgi pieaugošo elektrotehnikas klātbūtni ikviens dzīvojamā, sabiedriskā vai rāzošanas ēkā. Tādējādi pieaug arī ēkas

magnētiskais lauks, kas pievelk zibenī, un elektrības izlādešanās notiek biežāk. Reālajai situācijai neatbilst priekšstats, ka zemākas ēkas ir mazāk apdraudētas. Ar savu spēcīgo elektromagnētisko lauku tās zibeni pievelk vairāk nekā blakusesošās augstceltnes. Zibensnovēdēji un iekšējo elektrisko tīklu aizsardzība pasargā arī pret strāvas pārsriegumiem un kritumiem, kas īpaši bieži sastopami laukos, kur elektrību pārvada gaisa vadī.

Zibensnovēdējus pieprasītā būvnormatīvi

Latvijas būvnormatīva LBN 201-07 «Būvju ugunsdrošība» 8. nodaļa nosaka, ka zibensaizsardzību ierīko visu veidu būvēs, kuru augstākā daļa ir vairāk nekā 15 metrus augstāka par blakus esošām būvēm un kuras neatrodas blakus esošo būvju zibensaizsardzības zonā.

Savukārt «Ugunsdrošības noteikumi» paredz, ka namu un objektu īpašnieki ir atbildīgi par to, lai zemējumu un zibensaizsardzības ierīces tīktu uzturētas lietošanas kārtībā un to pārbaudes un elektroinstalācijas izolācijas pretestības mērījumi tīktu veikti ne retāk kā reizi sešos gados.

Piesardzība nenāks par jaunu

Saskaroties ar tādu neprognozējamu risku kā zibens, sevišķi atrodoties āpus mājas, ir jāievēro stīngrākā piesardzība, lai šī dabas parādība nekļūtu par draudu dzīvībai, tādēļ Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests iesaka iedzīvotājiem būt modriem un negaisa laikā ievērot piesardzību.

Centtiesies bez īpašas nepieciešamības neiet āpus telpām, aizveriet logus, durvis, dūmvadu aizvērtņus. Pa-

rūpējieties, lai telpās nebūtu caurvēja, ar to telpā var iekļūt lodveida zibens.

✓ Nekuriniet plīti vai krāsni. Dūmi vada elektrību un pieaug risks, ka ēkā var iespert zibens.

✓ Turieties tālak no elektroinstalācijām, antenām, logiem, durvīm. Centtiesies atrasties tālak no ēkas ārējās sienas, ja laukā pie tās aug koks. Ja zibens trāpis kokā, daļa no lādiņa var tikt nodalīta uz ēku.

✓ Atvienojiet radio un televizoru no elektriskā tīkla. Neizmantojet sadzīves elektrotehniku un tālrundi.

✓ Sevišķi bistams zibens ir klajā laukā. Atrodiet ēku, kur patverties. Ja nav iespējams patverties ēkā, neizmantojet nelielus šķūņus vai atsevišķi augošus kokus.

Ja klajā laukā nav kur patverties, tad nogulieties zemē. Ja iespējams, izvēlieties sausu, smilšainu gruntu pēc iespējas tālak no ūdenskrātuvēm.

✓ Neuzturieties atklātās augstienēs, blakus metāla vai metāla stieplūžogam un zibensnovēdējam.

✓ Nemeklējiet patvērumu zem augstiem, atsevišķi augošiem kokiem — ozoliem, priedēm, liepām, it sevišķi, ja to stumbri jau bojājis zibens. Pastāv risks, ka zibens var trāpit kokā vēlreiz. Pieņemrots patvērums ir biezš mežs bez atsevišķiem augstiem kokiem.

✓ Atcerieties, ka pērkona negaisa laikā nedrikst atrasties uz ezera vai citas ūdenskrātuvēs, peldēties, makšķerēt zīvis. Nepieciešams attālināties no ūdenskrātuvēs drošā attālumā.

✓ Kalnos turieties tālak no virsotnēm un augstām klinšu smailēm. Centtiesies nokļūt līdz kalna pakāpei. Metāla priekšmetus — alpinistu uzkabi, cērtes, katlus, ielieciņi mugursomā un novietojiet aptuveni 20 – 30 metru attālumā no savas atrašanās vietas.

POLICIJAS ZINĀS

Kā «Novadnieku» informē Preiļu rajona policijas pārvaldes priekšniece Liena Lāce, laika posmā no 14. līdz 20. jūlijam policijas pārvaldes dežūrdalā reģistrēti 34 dažādi notikumi. Pagājušajā nedēļā saņemti trīs iesniegumi par zādzībām, reģistrēti trīs mantas tišas iznīcināšanas vai bojāšanas gadījumi. Vēl uz rajona ceļiem notikuši seši ceļu satiksmes negadījumi, vienā no tiem cietuši arī cilvēki.

Nozaga zāles plaujmašīnu

Policijas pārvaldes dežūrdajā 14. jūlijā saņemts iesniegums par to, ka Preiļos no kādas privātmājas pagalma nozagta zāles plaujmašīna «Husqvarna». Policija par notikušo zādzību uzsākusi kriminālprocesu, bet vainīgā persona jau noskaidrota.

Zīņa par vētras nolauzto koku nodarītajiem bojājumiem

14. jūlija vakarā pēc viesulvētras policijā saņemti vairāku Līvānu iedzīvotāju iesniegumi par bojājumiem, ko personu automašīnām un dzīvojamām mājām nodarījuši krītoši koki un to zari.

Brauca pārāk ātri un izraisīja sadursmi

15. jūlijā reģistrēta avārija Preiļos. Kāds 1988. gadā dzīmis vīrietis, vadot automašīnu Seat Ibiza, neizvēlējās drošu braukšanas ātrumu, kā rezultātā, pagriezenā strauji bremzējot, iebrauca pretējas kustības joslā un izraisīja sadursmi ar pretēji braucošo automašīnu Mitsubishi Lancer, kuru vadīja 1989. gadā dzīmusi sieviete. Ceļu satiksmes negadījumā tika bojātas abas automašīnas, bet to vadītāji necieta.

Iesita sieviete

16. jūlijā policijā uzsākts kriminālprocess par to, ka Preiļos kāds 1973. gadā dzīmis vīrietis ar duri iesita pa seju 1988. gadā dzīmušai sievietei.

Gribēja saplūkt pukēs

Policijas pārvaldes dežūrdajā 17. jūlijā saņemts iesniegums par to, ka jaunieši plūca pukēs kādam 1960. gadā dzīmušam vīrietim piederošajā dārzā.

Avārijā vaino šoferi no Lietuvas

17. jūlijā uz ceļa Riebiņu novada Rušonas pagastā notika satiksmes negadījums. Kāds kravas automašīnas vadītājs, Lietuvas Republikas iedzīvotājs, neievēroja drošu braukšanas distanci, kā rezultātā izraisīja sadursmi ar tajā pašā virzienā uz ceļa stāvošo automašīnu BMW 318, kuru pēc sadursmes iestūma stāvēšā automašīnā Honda Acord, kas tobrīd veica kreiso pagriezienu. Avārijas rezultātā bojātas automašīnas, bet cilvēki nav cietuši.

Ceļu negadījumā cieta četri cilvēki

19. jūlijā uz ceļa Viljāni – Preiļi – Špoģi Riebiņu novada Stabulnieku pagasta teritorijā notika sadursme starp divām vienā virzienā braucošām automašīnām – Volvo, kuru vadīja 1985. gadā dzīmusi sieviete, un VW Passat, kuru vadīja 1987. gadā dzīmis vīrietis. Sadursmes laikā traumas guva un mediciniskās palīdzības sniegšanai Preiļu slimnīcā tika nogādātas četras personas.

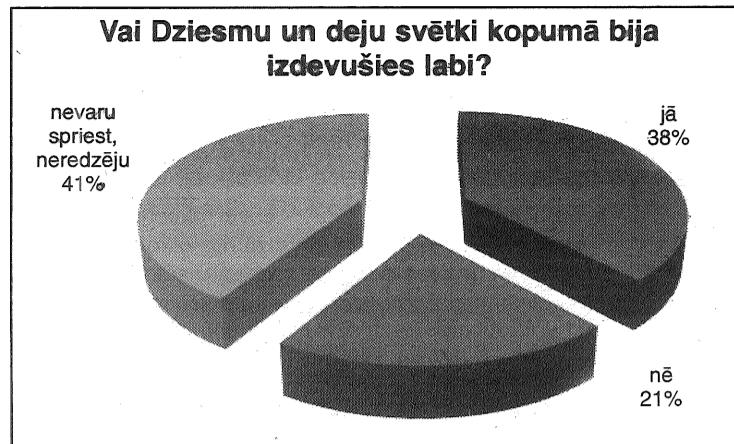
Iekļuva garāžā un nozaga automagnetolu

19. jūlijā reģistrēta zādzība Preiļu novada Preiļu pagastā. Atraujot sienas dēļus, zagļi iekļuva garāžā, kur no neaizslēgtas automašīnas BMW nozaga automagnetolu «Dalco». Par notikušo zādzību policija uzsākusi kriminālprocesu.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

Aptaujas rezultāti internetā (no 14. līdz 20. jūlijam)

● «Novadnieka» interneta mājas lapā www.novadnieks.lv izsludinātās interaktīvās aptaujas balsojuma rezultātu diagramma.

NOVADNIEKS

PRIVĀTSLUDINĀJUMS (maksas).

Rubrika _____

Derīgs līdz 24. jūlijam.

T	ā	l	r	.

Talonā jāieraksta sludinājums tikai par VIENU objektu.

Aizpildīšanas noteikums:
viena rūtiņa — viena zīme.

Sludinājumus «Novadniekā»
pienem Preiļos, Brīvības ielā 14.
Tālr./fakss 53-07057.

Iesniedzēja vārds, uzvārds _____

Adrese, tālr. _____

Vai sludinājumu ievietot interneta mājas lapā? Jā Nē

Maksa Ls 0,40 (ar PVN).

Jāiesniedz tikai laikrakstā publicētais kupons, kopētus un pa fakstu sūtitus nepieņemsim.

Izstāde iepazīstina ar Gunāra Birkerta projektētajām bibliotēkām

Preiļu galvenajā bibliotēkā pagājušajā nedēļā tika atklāta izstāde «Birkerta bibliotēkas», kas būs skatāma līdz 15. augustam.

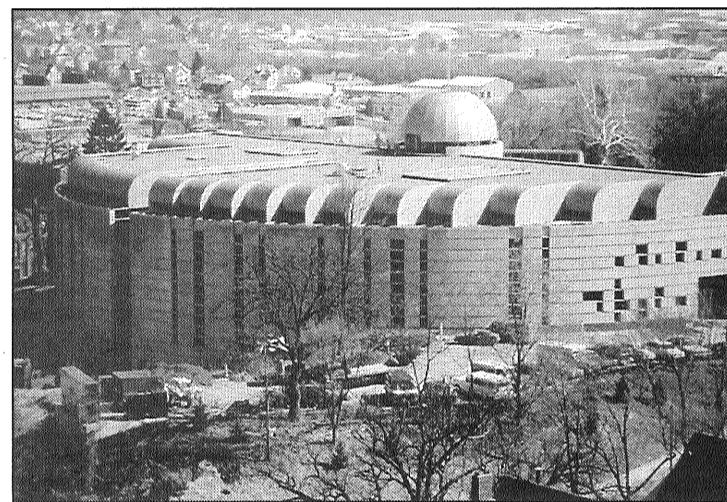
Izstāde atceļojusi no Latvijas Nacionālās bibliotēkas un sastāv no vairākām lielīformāta fotogrāfijām, kurās redzamas pasaulei pazistamā latviešu izcelmes arhitekta Gunāra Birkerta projektētās bibliotēkas. Latvijā Gunāra Birkerta vārds plašai sabiedrībai kļuva pazīstams saistībā ar jaunās Nacionālās bibliotēkas projektu, tā saukto Gaismas pili.

Kā informē Kristīne Budže, izstādes kuratore, šogad Amerikas Arhitektu institūta sastādītajā 150 visu laiku labāko šajā zemē uzcelto ēku sarakstā ierindotas arī divas Gunāra Birkerta projektētās celtnes. Līdzās Rema Kolhāsa Sietlas publiskajai bibliotēkai un Empire State ēkai Ņujorkā tur atrodama arī Mičiganas Universitātes Tiesību zinātņu bibliotēka un Korningas Stikla muzejs. Savas

karjeras sākumā Birkerts strādājis pie skandināvu izcelmes arhitektūras granda Ēro Sarinena, pēc tam pie Pasaules Tirdzniecības centra Dvīņu tornu arhitekta Minoru Jamasaki. Vienā komandā ar vairākām pasaules arhitektūras zvaigznēm Birkerts strādājis pie bijušās FIAT rūpniecības teritorijas pārveides projekta Florencē. Kopš 1962. gada Gunārs Birkerts vada savu arhitektu biroju.

Gunārs Birkerts, ievērojamais 20. gadsimta arhitekts, dzimis 1925. gadā Rīgā, 1943. gadā emigrējis, beidzis Štutgartes Tehnisko universitāti un kopš 1949. gada dzīvo ASV. No 1965. līdz 1990. gadam bijis Mičiganas un Illinoisas universitāšu profesors. Ir Rīgas Tehniskās universitātes goda doktors.

ASV atrodas lielākā daļa no Gunāra Birkerta projektētajām ēkām, taču vīnš strādājis arī Eiropā – Itālijā, Vācijā, Somijā un citās valstis. Speciālisti atzīst, ka Birkerts nav tipisks amerikānu arhitekts, jo viņa arhitektūrā vēro-

● Ieskats izstādē «Birkerta bibliotēkas» Preiļu galvenajā bibliotēkā. Foto: A.Šņepsts

jamas Eiropai un Skandināvijai raksturīgas iezīmes. Pēc viņa izstrādātā projekta uzbūvēta svētās Bedes baznīca Mičiganā, modernās mākslas muzejs Hjūstonā, ASV vēstniecības ēka Helsinkos, Federālās rezerves banka Minneapolisā un daudzas citas ēkas.

Vairākos desmitos skaitāmo darbu vidū ir 19 bibliotēku projekti.

Arhitekta projektētās bibliotēkas ir atšķirīgas, atzīst Kristīne Budže, vīnš necensās noteikti saglabāt radošā rokraksta vienotību, bet ļaujas katram projekta uzstādījuma — funkcionālo uzdevumu,

konteksta, budžeta un arī laika noteikumiem, iepriekš nebijušiem risinājumiem. Bibliotēkas ir ne tikai grāmatu glabātuvēs, bet arī lasītājiem ērti un ekspluatācijā ergonomiski izglītības centri, kuri cilvēku tūkstošiem ērti apmeklējami.

Izstādē «Birkerta bibliotēkas» skatāmi jaunākie, lielākie un nozīmīgākie darbi. Piemēram, Aivosa Universitātes tiesību zinātņu bibliotēka, monumentāla rakstura celtne apla formā ar iegriezumu, kurā izvietota galvenā ieeja. Apļa forma rada iespīdu par noslēgtu bibliotēkas pasauli, kas norobežota no pārejās pilsētas. Vai arī Mičiganas Universitātes Tiesību zinātņu bibliotēka — slavenākā no viņa projektētajām bibliotēkām, viena no tā sauktajām Birkerta pazemes bibliotēkām. Tā piebūvēta pie jau agrāk uzceltas ēkas, izvietota pazemē, turklāt neatsakoties no dienas gaismas, un saule iespīd pat trīs stāvu dzīlumā zem ielas limeņa.

L.Rancāne

Saulainākā bērnu vasaras nometne «Ciriša starīņš»

Līdzīgi kā citus gadus, arī šogad ar Latvijas Bērnu fonda atbalstu tika vešelošanās nometne gleznaīnā Ciriša ezera krastā. Nometnē piedalījās Preiļu rajona bērni ar ipašām vajadzībām, kā arī bērni, kas nāk no daudzām ēkām. Kopšākā tie bija 25 — no dažādām Preiļu rajona pašvaldībām, kur jaunākajiem nometnes dalībniekiem bija tikai 5 gadini. Ikiens bērns bija ipašs, ar savu raksturu un vajadzībām, bet kopā pavadītās laiks ļāva citam citu iepazīt, sadraudzēties un kļūt par labiem draugiem.

Ari katra nometnē pavadītā diena bija ipaša, jo ik dienu bērniem bija jāveic kādi sevišķi uzdevumi nometnes audzinātāju vadībā. Bērni iejutās bezbalīgo jūrasbraucēju lomā Pirātu dienā, staigāja ačgārni un ģerbās ačgārni. Ačgārnajā dienā, gan komandas, gan individuāli azartiski piedalījās «Ciriša starīņa» Olimpiāde, kur vislielāko atsaučību guva jautrās stafetes un triatlons. Bērni sacentās par tituliem Miss un Misters «Ciriša starīņš 2008», kas visas dienas garumā norisinājās vairākās kārtās. Jautros dziesmu karos jeb konkursā «Dziedi bez Zvaigznes» bērni pieskandināja ezera krasītu, kā arī piedalījās dažādās prāta un erudičijas spēles. Visas nometnes laikā bērniem bija iespēja vizināties ar laivu, taču vislielāko prieku sagādāja Valību diena, kad tie varēja peldēties, sauloties un iet pirtiņā. Pirts diena bija ipaši gaidīta, jo pirms tam katrs nometnes dalībnieks mācījās siet pirts slo-

● «Ciriša starīņa» dalībnieki kopā ar nometnes viesiem — rajona padomes izpilddirektori Ainu Pastori un sociālās aprūpes galveno speciālisti Jutu Fadējevu — priešīgi un atpūtušies.

tiņu, kura vēlāk tika likta lietā peroties.

Pateicoties saulainajam laikam, bērni varēja vairākas reizes dienā peldēties ezerā, kas ir ipaši veselīgi, baudīt priežu sila svaigo gaisu, masēt kāju pēdas ar čiekuriem un ēst vitamīniem bagātās meža zemenes. Par tradīciju kļuva vismaz vienreiz dienā lasīt meža zemeņu pušķus, kurus dāvināt draugiem vai nometnes ciemiņiem.

Desmit nometnē pavadītajās dienās bērni

ne tikai uzlaboja savu veselību un ieguva jaunus draugus, bet arī katrs sev lidzi aizveda jaukas atmiņas un saulstariņu no Ciriša ezera. Nometnes noslēguma intervijās nometnes dalībnieki atzīna, ka šeit pavadītās laiks bija patiesi skaists un interesants, tikai žēl, ka tik iss!

V.Ilinina,
nomettes «Ciriša starīņš» vadītāja

SLUDINĀJUMS

LATVENERGO
SADALES TĪKLS

Cienījamie klienti!

Sakarā ar plānotajiem rekonstrukcijas darbiem tiks pārtraukta elektroenerģijas piegāde

Preiļu rajonā:
Rožupes pagastā

28. jūlijā no 9.00-16.30

• TP-5503 Cakuļi

Galēnu pagastā

29. jūlijā no 10.00-16.30

• TP-2066 Makarovka

• TP-2332 Leščinski

Silajānu pagastā

30. jūlijā no 10.00-16.30

• TP-2071 Antāni

• TP-2368 Baltbārži

• TP-2041 Krievu Baltbārži

Rušonas pagastā

29. jūlijā no 9.30-17.00

• TP-2379 Pizāni

• TP-2257 Pizāni

Riebiņu pagastā

29. jūlijā no 9.30-17.00

• TP-2090 Skangeļi

Tālrunis uzzījām: 80200404

Atvainojiet, ja rodas neērtības!

Kam jūs pievēršat uzmanību, lietojot veļas pulveri?

Zinātnieki konstatējuši strauju ekoloģiskās situācijas paslītināšanos Baltijas jūrā. Vaini varētu būt ķīmiskā piesārņojuma veidi, ko daba neprot noārdīt. Savukārt amatpersonu vienīgais ieteikums jūras piesārņojuma mazināšanai ir aicinājums politiķiem aplikt ar nodokliem fosforu saturošus veļas pulverus. Vai tas ir pareizi? Vai Latvijas mājsaimniecības spēj ieplūdināt jūrā tik daudz fosfororganisko savienojumu, lai nodarītu būtisku kaitējumu?

Ināra Brakovska
no Preiļu rajona:

— Pērkot pulveri, vispirms pievēršu uzmanību cenai. Svarīgi, lai tā nebūtu pārāk augsta. Manuprāt, ne mazāka nozīme ir smaržvielām, ko satur pulveris. Jo mazāk kīmijas, jo labāk, taču ik-dienā neesmu aizdomājusies par to, vai pulveris kaitē apkārtējai videi. Ja par pieņemamu cenu būtu attiecīga alternatīva fosforu saturošiem veļas pulveriem, būtu ļoti labi.

Ilvija Upeniece
no Preiļiem:

— Pērku pēc iespējas lētāku veļas pulveri. Parasti tas ir «Dosijs», kas ir mans iecienītākais veļas pulveris. Kaitīgās vielas, ko satur veļas pulveri, īpaši nepētū, mani tas neinteresē. Tā kā ar naudu ir grūti, galvenais, lai pulveris nebūtu pārāk dārgs. Cenšos pēc iespējas vairāk ietaupit līdzekļus.

Natālija Vilcāne
no Sutriem:

— Regulāri lietoju «Tide», man patīk gan cena, gan rezultāts. Nepievērsu uzmanību un neinteresējos par to, vai veļas pulveris satur hloru, fosforu vai citas kaitīgas vielas. Taču esmu dzirdējusi arī to, ka politiķi grib aplikt ar nodokliem fosforu saturošus veļas pulverus. Uzskatu, ka tas ir absurds, jo netiek piedāvāta alternatīva.

Maneфа Skarina
no Preiļiem:

— Uzmanību veltu tam, cik balta ir veļa pēc pulvera lietošanas. Taču saturam nepievēršu lielu uzmanību. Domāju, ka papildu nodokļa ieviešana nav pareizais lēmums, jo pulveris jau tagad ir ļoti dārgs, tāpat kā viss pārējais. Parasti pērku «Ariel», kas nav no lētākajiem veļas pulveriem. Protams, var pirkst lētāku, bet nav garantijas, ka tas labi atmazgās netiru veļu.

Antonina Mihailova,
strādā Preiļu bērnu
mūzikas un mākslas
skolā:

— Vispirms skatos uz cenu, kas man ir svarīga. Tāpat pievēršu uzmanību tam, vai konkrētais veļas pulveris ir derīgs manai veļas mašinai. Neesmu aizdomājusies par to, ka pulverus saturošās vielas spēj nodarīt būtisku kaitējumu apkārtējai videi, tājā skaitā Baltijas jūrai. Man personīgi tas nekaitē, jo fiziski nesaskaros ar kaitīgām vielām. Ja mazgāju ar rokām — lietoju gumijas cimdus.

I.Mihailova
Foto: A.Šnepsts

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS

STEIDZAMI VAJADŽĪGI DARBAM ANGLIJĀ UN ZIEMEĻIRĪJĀ

- laukstrādnieki,
- fabrikas strādnieki,
- virtuves strādnieki.

Alga: Ls 1100-1300 mēnesī. Ir citas vakances. SIA «Regus». Licence nr. 63.

Tālr. Rīgā 67226607,
mob. 22054002.

SIA ALBI iepērk zirgus, liellopus,
jaunlopus, aitas, cūkas.
Jaunas, labas cenas.
Tālr. 26142514, 29293219,
4871804, 4871185.

Ražotne „Jodejos”,
Jēkabpils-Viesītes šosejas 25.km.
Kontakti: 27 039 201, 29 299 291

SERTIFĒTS ES

BRUĢIS

BALTIJAS STARPTAUTISKĀ AKADĒMIJA RĒZEKNES FILIĀLE

Isteno programmas:

- Tiesību zinātne – akr. līdz 2012. gadam
- Sabiedriskās attiecības (PR)- akr. līdz 2014.gadam
- Uzņēmējdarbība – akr. līdz 2012. gadam:
 - menedžments (firmas vadība)
 - informatīvās sistēmas vadībā

ATLAIDES, gudriem un talantīgiem abiturientiem un magistrantiem!

Uzņemšanas komisija strādā no
02.06.2008. – 29.08.2008.

Atvērto durvju diena: 02.08.08. plkst.: 12.00
Dārzu 21/17, Rēzeknē, LV – 4600
tālr.: 64624896, 64624696, 26481642,
bki_rez@rez.edu.lv, http://rez.bki.lv

Pārdod

MOSKVIČ 412, 1990. g. izl., ar TA. Tālr. 28376694, 25877488;

MAZDA (1985.g. izl., TA līdz novembrim, lēti). T.26248425;

MAZDA 323 COUPE (1995.g. izl., labā tehn. stāvokli, TA līdz 20.05.2009., ekonomiska). T.22033893 (borgs@inbox.lv);

MAZDA 626 (1992.g. izl., TA). T.26152958;

MAZDA 626 (2,0 dīzelis, 1995.g. izl., el. pakete, hečbeiks, daudz ekstru, TA līdz 11.2008., Ls 1350). T.26743821;

MERCEDES (1997.g. izl., 2,5, dīzelis, mehāniskā ĀK, sudraba krāsā). T.29327602; mikroautobusu MB 410D (kravas, 1994.g. izl., augstais, garais, TA, teicamā stāvokli). T.29176829;

MITSUBISHI ECLIPSE (2,0 DOCH (1993.g. izl., TA, coupe, kruizkontrole, spoilers, ABS, labā tehn. stāvokli, steidzami)). T.29826453;

MITSUBISHI GALANT (2,4 l, 1999.g. izl., benzīns/gāze, automāts, lietie diskī R17, SRS). T.29366791;

MITSUBISHI LANCER (1994.g. izl., dīzelis, UNIVERSAL, TA līdz 2009.03.). T.26459686;

MITSUBISHI LANCER UNIVERSAL (2,0 D, 1994.g. izl., TA līdz 01.03.2009.). T.26459686;

OPEL CALIBRA (2,0 l, 16 v, 1995.g. izl., TA, mehāniskā ĀK, el. logi, spoguļi, CD, 3000 EUR). T.29374607;

OPEL KADETT (1987.g. izl., 1,3, braukšanas kārtībā, bez TA). T.64632214, 28642471;

OPEL OMEGA B (2,0 i, 1994.g. izl., sedans, TA līdz 05.2009., ABS, el. spoguļi, el. sēdeklī, lifts, Ls 1050) vai maina pret mazāku un jaunāku auto (ar manu piemaksu). T.26382500;

OPEL OMEGA CARAVAN (1992.g. izl., bez TA, 2,6, jāmaina degvielas sūknis, pilna elektro pakete, violetā metāliskā krāsā, lietie diskī, Ls 350). T.29294137;

OPEL RECORD (1983.g. izl., 2,0, mazlietot, lēti, TA). T.28635364;

OPEL RECORD (1983.g. izl., rezerves dalām). T.26543204;

OPEL VECTRA (2000.g. izl., jauna TA). T.26563055;

Koka logu un durvju ražošanas uzņēmums SIA «Advanta» aicina darbā projektu vadītāju darbam Preiļos pilnai darba dienai.

Pienākumi:

- darbs ar vietējiem un ārzemju klientiem;
- pasūtījumu koordinēšana;
- izejmateriālu krājumu kontrole.

Prasības:

- teicamas latviešu, angļu, krievu un vēlamā vācu valodas zināšanas;
- spēja organizēt savu laiku,
- vēlme strādāt komandā un mācīties.

Piedāvājumi:

- labi apmaksātu, stabili darbu;
- iespēju strādāt ar modernākajām rūpniecības tehnoloģijām.

Kontaktinformācija: Valdis Cakuls
mob. tālr. +37129468982 vai
pa e-pastu valdis@advanta.lv.

**SIA «HELIСI» izgatavo
visa veida mēbeles
no lamināta Preiļos.**

Tālr. 29287436.

Z/s «Mazputnēni» piektdiens, 24. jūlijā, pārdoši šķirošus cālus (vistiņas Ls 0,70 un gailīši Ls 0,05), pilnus, pērļu vistiņas, melnus, brūnus, raibus 4 - 6 mēn. v. jaunputnus, baltos gaļas tītarus (uz pieteikuma), labas 11. mēn. v. dēļējvistas. Livānos 7.30, Rožupē 8.00, Rudzātos 8.20, Pirkūlos 8.40, Sutros 9.10, Ančkinos 9.30, Vārkavā 9.50, Vecvārkavā 10.10, Pelečos 10.40, Ārdavā 11.00, Aglonā 11.30, Rušonā 12.00, Aizkalnē 12.20, Preiļos 12.40, Riebiņos 13.10, Stabulniekos 13.30, Galēnos 13.50. Tālr. 29219051.

TOYOTA CELICA GT (21.04.98., 2,0 l, 16 v, sarkana, tikko no Vācijas, 1400 EUR). T.26169486, 29327734;

VAZ 21011 (1980.g. izl., 100000 km). T.4633408;

VAZ 21063 (1989.11. g. izl., sarkana, labā tehniskā stāvokli, TA, apdrošināta, četrass radzotas ziemas riepas ar diskiem un rezerves dalām). T.26444027, 26440919;

VAZ 21063. T.26737986;

VOLVO 460 GLT (1994.g. izl., zaļā metāliskā krāsā, TA). T.26462074;

VW GOLF 2 (1985.g. izl., 1,8 karburators, 2-durvju, TA līdz 2009. gada aprīlim, labā stāvokli). T.28694415;

VW GOLF 2 (1985.g. izl., 1,8 karburators, 2-durvju, TA līdz 2009. gada aprīlim). T.28694415;

VW GOLF 3 (1994.g. izl., 1,4 mono, melnā krāsā, 5 durvis, 1600 EUR ar TA, bez TA — Ls 950). T.26768740.

Dažādi

Jumiķis ar 20 gadu darba stāžu meklē darbu. Tālr. 20077184.